

Emilia Mikkola

Vain kolme päivää vuodessa

Flow Festival kaupunkisuunnittelun jaloissa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kulttuurituottaja ylempi AMK

Kulttuurituotanto

Opinnäytetyö

15.5.2015

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Emilia Mikkola Vain kolme päivää vuodessa – Flow Festival kaupunkisuunnittelun jaloissa 58 sivua + 1 liite 15.5.2015
Tutkinto	Kulttuurituottaja (ylempi AMK)
Koulutusohjelma	Kulttuurituotannon koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	-
Ohjaaja	Leena Björkqvist, lehtori
<p>Tässä kehittämistyössä selvitettiin vuosittain Helsingin Suvilahdessa tapahtuvan Flow Festivalin tulevaisuuteen vaikuttavia aluemuutoksia sekä muodostettiin malleja siihen, miten tapahtuman tulevaisuus Suvilahdessa voitaisiin turvata.</p> <p>Työn tilaaja oli festivaalia järjestävä osakeyhtiö Flow Festival Oy. Työn tulokset muodostivat perustan festivaalin tulevaisuuden strategiselle suunnittelulle.</p> <p>Kehittämistyössä tutkittiin, analysoitiin ja koottiin olemassa olevaa tietoa ja kaavasunnitelmia sekä ennakoitiin tulevaisuutta alan asiantuntijoiden avustuksella, jotta sekä Flow Festivalin että myös muiden Suvilahden ja koko Helsingin festivaalien ja tapahtumien tulevaisuus olisi turvattu ja Helsinki olisi jatkossakin tapahtumakaupunki.</p> <p>Ennen tätä kehittämistyötä selkeää tietoa muutosten kokonaisvaikutuksista ei ollut kenelläkään, joten kehittämistyön rooli festivaalin suunnittelussa on merkittävä.</p> <p>Työ linkittyy kulttuurituotannon kenttään tapahtumien merkityksen kautta. Työssä tutkitaan tapahtumien merkitystä erityisesti Flow Festivalin näkökulmasta, mutta tulokset edustavat myös muita tapahtumia sekä kulttuurialaa yleisellä tasolla.</p> <p>Työ on tilaajalleen merkittävä, koska sen avulla on saatu ensimmäistä kertaa selville jo lähivuosina tapahtuvat suuret muutokset. Ensimmäinen saaduista merkittävistä tuloksista on se, että Helsingin kaupunki antoi Flow Festivalille vain kolme vuotta aikaa jatkaa saman kokoisena festivaalina Suvilahdessa. Toinen tulos on se, että tapahtumilla ei juurikaan ole merkitystä kaupunkisuunnittelussa, sillä tapahtumat koetaan luonteeltaan tilapäisiksi, ei vakiintuneiksi.</p>	
Avainsanat	Tapahtumat, festivaalit, yleisötilaisuudet, tapahtumatuotanto, kaupunkisuunnittelu, kaavoitus, maankäytön suunnittelu

Author Title	Emilia Mikkola Only three days a year- Flow Festival's role in the city planning in Helsinki
Number of Pages Date	58 pages + 1 appendice 15 th of May 2015
Degree	Master of Culture and Arts
Degree Programme	Degree Programme in Cultural Management
Specialisation option	-
Instructor	Leena Björkqvist, lecturer
<p>This master's thesis examined how the upcoming regional changes affect the annual Helsinki-based Flow Festival's future arrangements in Suvilahti district. Thesis also formed patterns for securing the festival's future in Suvilahti.</p> <p>The client for this thesis is Flow Festival Ltd. This research's results formed the foundation for the strategic future planning for the whole festival.</p> <p>The existing city planning documents and other information related to this subject were researched, analysed and gathered with the help from the specialists so that the future of both Flow Festival and also other Suvilahti- or Helsinki-based festivals and events would be strengthened and Helsinki would be known as an event city also in the future.</p> <p>Before this master's thesis there were no actual information of how the changes in Kalasatama would affect Flow Festival. Therefore the importance of this thesis for Flow Festival is huge.</p> <p>This thesis is very important to its subscriber Flow Festival Ltd., because it makes evident that remarkable changes will happen in Suvilahti area in the near future. City of Helsinki gave Flow Festival only 3 more years to operate in Suvilahti with its current size and form. Other significant result is that events and festivals have very little importance within the city planning.</p>	
Keywords	Events, festivals, event production, city planning, urban planning

1 JOHDANTO	1
2 KEHITTÄMISKOHDE	3
2.1 Flow Festival	3
2.2 Suvilahden Kulttuurikeskus osana Flow Festivalin identiteettiä	5
2.3 Uusi Kalasatama rakentuu Suvilahden naapuriin	8
3 TAPAHTUMIEN MERKITYS KAUPUNGEILLE	10
3.1 Tapahtumallisuuden lisääminen Helsingin kaupungin strategiassa	11
3.2 Tapahtumien merkitys kaupungin vetovoimalle	12
3.3 Tapahtumien aluetaloudelliset vaikutukset	14
3.4 Tapahtumien vaikutukset yksilölle	16
3.5 Mallia maailmalta ja Suomesta	16
4 KEHITTÄMISTYÖ	19
4.2 Kehittämistyön lähestymistapa ja menetelmät	21
4.2.1 Ennakointi	22
4.2.2 Asiantuntijahaastattelut ja Delfoi-menetelmä	23
4.2.3 Skenaariotyöskentely	25
4.3 Kehittämistyön aikataulut ja prosessi	27
4.4 Kehittämistyön keskeiset käsitteet	29
4.5 Kaupunkisuunnittelu ja poliittinen päätöksenteko	29
4.5.1 Kaavoitusprosessi	30
4.6 Flow Festivalin tulevaisuuteen vaikuttavat aluesuunnitelmat	32
4.6.1 Suvilahden alueen kaavat ja suunnitelmat	32
4.6.2 Kalasataman kaavat	34
4.6.3 Kaasukellonpuiston ja Koksikadun kolmion kaavat	35
4.6.4 Vilhonvuorenkadun jatke -kaava	36
4.6.5 Suvilahden sisäinen kehitys	38
4.6.6 Hanasaaren voimalaitoksen tulevaisuus	39
5 SAADUN TIEDON KOKOAMINEN JA ANALYYSI	39
5.1 Asiantuntijapaneelin analyysi	39
5.1.1 Vuosiennuste	43
5.2 Skenaariot	44
5.2.1 Toiveskenaario	45
5.2.2 Uhkaskenaario	46
5.2.3 Muutos-skenaario	47

6	SAADUT TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	47
7	TOIMENPIDE-EHDOTUS	49
8	POHDINTAA JA ARVIOINTIA	52
9	LÄHDELUETTELO	54

1 JOHDANTO

Helsingissä eletään nopean väestönkasvun aikaa. Väestön odotetaan kasvavan nykyisestä 624 427 henkilöstä jopa 140 000 henkilöllä vuoteen 2050 mennessä (www.vrk.fi). Kasvava väestö tarvitsee koteja, puistoja, teitä ja palveluja. Tämän kehittämistyön kirjoitushetkellä Helsingissä on käynnissä useiden uusien asuinalueiden suunnittelu- ja rakennustyöt. Yksi näistä on Kalasataman uusi asuinalue, joka syntyy vähitellen toimintansa lopettaneen Sörnäisten sataman tilalle itäiseen kantakaupunkiin. Kaupungin kasvaessa teollisuus siirtyy pois keskustoista antaen tilaa asutukselle, ja kansainvälisen trendin mukaisesti vanhoja teollisuustiloja otetaan myös käyttöön julkisiksi tiloiksi tai asunnoiksi. Asuinalueiden ja kaupunkien vetovoimaan ja kilpailukykyyn vaikuttaa suuresti myös se, miten kaupunkikulttuuri ilmenee ja millaisia vapaa-ajan palveluja alueella on. Asuinalueen valintaan saattavat vaikuttaa alueen korttelijuhlat tai konserttipaikat, ja jopa isot kansainväliset risteilijäalukset suunnittelevat Helsingin pysähdyksensä Ravintolapäivään tähdäten.

Helsingin kaupunki on asettanut kaupunkistrategiassaan vuosille 2013-2016 tavoitteen olla hauskenpi kaupunki sekä vahvistaa kaupungin kilpailukykyä ja vetovoimaa lisäämällä kotimaisia ja kansainvälisiä laadukkaita tapahtumia. Tässä kehittämistyössä kysytään, miten strategia näkyy käytännössä tapahtumatuottajille ja kaupunkilaisille, ja miten tapahtumien kasvua tuetaan kaupungin puolesta. Kehittämistyön näkökulma on tapahtumajärjestäjän ja työn tavoitteena on tehdä näkyväksi tapahtumien merkitys kaupungeille. Tapahtumien merkitys kaupungille on tiedostettava ja saatava mukaan päätöksentekoon sekä myös kaupunkisuunnitteluun. Mahtuuko tihenevään kaupunkiin myös kulttuuritapahtumia vai täytyykö jo olemassa olevien vakiintuneiden tapahtumien väistyä rakentamishankkeiden tieltä kaupungin reunoille pitkien automatkojen päähän ja julkisten kulkuvälineiden saavuttamattomiin?

Kehittämistyön tavoitteena on selvittää, miten uuden Kalasataman asuinalueen valmistumisesta johtuvat aluemuutokset tulevat vaikuttamaan Flow Festivalin tulevaisuuteen Kalasataman naapurissa Helsingin Suvilahdessa. Työssä luodaan kokonaiskuva tulevaisuuden tuomista muutoksista ja mahdollisuuksista myös vaikuttaa siihen.

Työn tilaajana toimii Flow Festival -tapahtumaa järjestävä osakeyhtiö Flow Festival Oy, jossa työn tekijä työskentelee tuotantopäällikkönä. Työ on tilaajalleen erittäin ajankoh-

tainen ja tärkeä, sillä saatavilla oleva tieto tulevien vuosien Suvilahden alueeseen kohdistuvista aluemuutoksista on ollut epäselvää, ja suunnitelmat ovat muuttuneet ja viivästyneet useasti. Kaupunkisuunnittelu ja kaupungin rakentuminen ovat hitaita prosesseja, kun taas yksityinen tapahtumajärjestäjä reagoi ympäristöön dynaamisesti. Mikään taho ei ole tuntunut olevan täysin perillä festivaaliin vaikuttavista aluemuutoksista kokonaisuutena eikä selkeitä vastauksia epävarmaa tulevaisuutta kohtaan tuntunut ennen tätä tutkimusta olevan olemassa. Tästä syystä tämä tutkimus on ajankohtainen juuri nyt, kun asioihin on vielä mahdollista vaikuttaa. Tämän työn myötä Flow Festivalilla on tiedossa, mitä lähivuosina tulee tapahtumaan.

Työ on saanut alkusysäyksen lukuisien kyselyiden ja ihmettelyiden seurauksena niin tilaajan kuin festivaalin tuotannosta vastaavan tekijän kohdalla. Eri tahoja on kiinnostanut festivaalin jatko, ja asiaa on käsitelty myös mediassa. Aihe on ikään kuin ”leijunut ilmassa” ilman, että kukaan tai mikään taho on kokenut sen selvittämistä omakseen. Työn tilaaja Flow Festival teki päätöksen, että asiasta on saatava tietoa, jotta festivaalia voidaan suunnitella strategisesti myös pidemmällä tähtäimellä. Työn tekijä tarttui aiheeseen ja selvitti vuosi vuodelta tapahtuvat aluemuutokset tulevaisuudentutkimuksen menetelmiä soveltaen. Kehittämistyössä ei tyydytä vain selvittämään muutoksia vaan prosessin aikana saadut tulokset on otettu käyttöön ja niiden avulla on koitettu jo parantaa festivaalin asemaa.

Opinnäytetyö liittyy luontaisella tavalla tekijänsä työnkuvaan ja tulee helpottamaan festivaalin suunnittelutyötä niin pitkäjänteisellä kuin päivittäisellä tasolla todella paljon. Työn lopputuloksena syntyy tulevaisuuskuvia, joita käytetään apuna festivaalin strategisessa suunnittelutyössä. Työ linkittyy kulttuurituotannon kenttään tapahtumien vaikuttavuuden ja merkittävyyden kautta. Parhaimmassa tapauksessa työn avulla pystytään vaikuttamaan siihen, kasvaako Helsingistä oikea tapahtumakaupunki ja pysyvätkö suuret yleisötapahtumat Helsingissä. Tämän kehittämistyön myötä Flow Festival on jo saanut äänensä kuuluviin Helsingin kaupungin viranhaltijoiden keskuudessa ja tilanne on tuotu julki useissa eri yhteyksissä.

Kehittämistyön perustaksi on muodostettu kokonaisnäkemys Suvilahden alueeseen kohdistuvista kaavasunnitelmista, ja tässä työssä ennakoidaan muutosten vaikuttavuutta festivaalin tulevaisuuteen. Työn lähestymistavaksi valikoitui tulevaisuuden ennakointi Delfoi- menetelmää käyttäen. Delfoi- menetelmän mukaisesti työssä koottiin asiantuntijapaneeli, joka muodostui kaupungin viranhaltijoista ja muista aiheen merkittä-

vistä asiantuntijoista. Asiantuntijapaneelin avulla ennakoitiin tulevaisuutta kahdella eri kierroksella, josta ensimmäinen suoritettiin sähköpostihaastatteluin ja toinen ryhmätapaamisessa. Kehittämistyön ensimmäisellä kierroksella saadut Flow Festivalia koskevat tulokset tuotiin keskusteluun viranhaltijoiden kanssa toisella kierroksella asiantuntijapaneelissa.

Kehittämistyön avulla saadut tulokset ovat merkittäviä, ja tulosten pohjalta on luotu toimenpidesuunnitelma jatkoa varten. Työn tilaajan näkemys on, että tämä tutkimus tulee toimimaan perustana Flow Festivalin ja muiden tapahtumien merkityksen vahvistamisessa niin yhteiskunnallisella tasolla kuin Helsingin kaupungissa.

2 KEHITTÄMISKOHDE

Flow Festival järjestetään vuosittain Helsingissä Suvilahden vanhalla kaas- ja voimalaitosalueella sekä sen ympäristössä Sörnäisten ja Kalasataman kaupunginosissa. Tässä kappaleessa kerrotaan taustaa festivaalista, sen uniikista järjestämispaikasta Suvilahdesta, järjestämispaikan merkityksestä festivaalille ja sen identiteetille sekä alueen naapuriin rakentuvasta uudesta Kalasataman asuinalueesta sekä näiden yhteentörmäyksestä.

2.1 Flow Festival

Flow Festival on vuosittainen, elokuussa järjestettävä festivaali Helsingin Suvilahdessa. Festivaalin sisältö muodostuu musiikista, taiteesta, designista sekä laadukkaista ruoka- ja juomapalveluista. Festivaali eroaa perinteisistä musiikkifestivaaleista kunnianhimoisen taiteellisen suunnittelun sekä korkeatasoisten palveluiden myötä. Festivaali on järjestetty ensimmäisen kerran vuonna 2004 VR:n vanhoilla makasiineilla Helsingin keskustassa ja vuodesta 2007 asti festivaali on järjestetty Suvilahden vanhalla kaasulaitosalueella Sörnäisissä. Vanha tehdasalue antaa festivaalille uniikit puitteet vanhoine kaasukelloineen ja suojeltuine tehdasrakennuksineen, ja historiallinen alue on alusta alkaen toiminut merkittävänä osana festivaalin identiteettiä, ilmettä ja visuaalisuutta. Suvilahden tehdas- ja voimalaitosalue ja sen historia koneistointineen ja rakennuksineen ovat osa festivaalin viehätystä. Flow oli ensimmäinen iso yleisötapahtuma, joka järjestettiin Suvilahdessa ja on näin ollen toiminut merkittävänä tekijänä Suvilahden kehityksessä kohti kulttuurikeskittymää. Flow on alusta alkaen ollut urbaani kaupunkifestivaali

ja sen aluesuunnittelussa teollinen miljö on myös aina näytellyt suurta osaa. Uniikit sisäpihat, erikoiset sisätilat, vanhat tehdashallit ja autotallit on aina otettu osaksi festivaalialuetta niin, että yleisö pääsee kurkistamaan sisälle menneiden aikojen tunnelmaan ja aistimaan kaikilla aisteillaan. Flow on täynnä yksityiskohtia ja mielenkiintoista sisältöä, se on kuin massatapahtuma suunniteltuna yksilölle.

Kuva 1: Flow Festival 2014 kuvattuna alueen vanhasta kaasukellosta

Flow Festival tekee vuosittain tapahtuman jälkeen kävijätutkimuksen omaan käyttöön. Vuonna 2014 tutkimukseen osallistui 734 henkilöä. Tutkimuksen mukaan kävijöiden keski-ikä on 27 vuotta, joka on verrattain korkea verrattuna muihin suomalaisiin festivaaleihin. Festivaalilla on tosin käytössä ikäraja 18 vuotta. Suurimmalla osalla festivaalin kävijöistä on maisterin tutkinto tai vastaava koulutustausta ja merkittävä osa kävijöistä työskentelee media- tai kulttuurialalla. (Flow Festival, 2014) Vuonna 2014 festivaalilla kävi 57 500 vierasta kolmen tapahtumapäivän aikana maksimikapasiteetin ollessa 60 000 kolmen päivän aikana. Festivaalin käyttöaste on ollut jo useita vuosia 90-95 %. Flow Festival on kasvanut räjähdysmäisesti vuosi vuodelta nykyiseen kokoonsa liikevaihdon ollessa vuonna 2014 noin 4,25 miljoonaa. (Kallio, 2015)

Flow Festival on valittu neljä kertaa Suomen parhaaksi festivaaliksi musiikkialan ammattilaistapahtuma Musiikki ja Mediassa. Kansainvälisten vieraiden osuus kävijöistä kasvaa vuosi vuodelta, ja festivaalin strategiassa kansainvälistyminen on yksi tärkeimmistä tavoitteista. Vuonna 2014 festivaalin lipunostaneista asiakkaista 10 % oli ulkomailta, joista suurimmaksi ryhmäksi kasvoivat venäläiset lipunostajat. Kansainvälisen kasvun strategian tavoitteet ovat kasvattaa festivaalin kansainvälisten kävijöiden mää-

rää entisestään jopa 30 %:iin festivaalin kokonaiskävijämäärästä sekä kansainvälistää Flow Festivalin brändiä. Keinoina näihin tavoitteisiin pääsemiseksi festivaali tekee laajaa ympärivuotista yhteistyötä useiden kansainvälisten pr-toimistojen kanssa sekä ensimmäistä kertaa vuonna 2015 laajenee Suomen rajojen ulkopuolelle. Flow Festival Ljubljana järjestetään Slovenian pääkaupungissa 26.-28. kesäkuuta 2015. (Kallio, 2015)

Festivaalin muita tulevaisuuden tavoitteita kansainvälisen kasvun ohella ovat mahdollinen kapasiteetin kasvu, vakiintuminen Suvilahden alueen käytön, meluluvan ja muiden lupien suhteen sekä moniulotteisen yhteistyön kasvattaminen Helsingin kaupungin kanssa.

Vuoden 2013 festivaalin jälkeen Helsingin Sanomat julkaisi artikkelin *Festivaalit joutuvat puristuksiin Suvilahdessa* (HS 13.8.2013), joka aiheutti paljon keskustelua sosiaalisessa mediassa festivaalin tilanteesta. Perustipa närkästynyt lukija kansalaisadressinkin otsikolla *Pelastetaan Flow Festival, Stop Suvilahden rakennushankkeille!* (*change.org* 2013). Flow Festivalin yleisölle tuli yllätyksenä festivaalin tulevaisuuteen kohdistuva uhka. Lukijoiden ja kommentoijien mielestä on täysin älytöntä toimintaa Helsingin kaupungilta viedä Flow'ltä tapahtumapaikka jalkojen alta. Kommenteissa vaadittiin kaupunkia tekemään kaavamuutos, jotta festivaali pysyisi Helsingissä. (www.facebook.com/flowfestival 14.8.2013) Tämä oli ensimmäinen kerta, kun aihe on ollut esillä mediassa. Kommenteista voimme päätellä, että aihetta tulisi nostaa esille julkiseen ja myös poliittiseen keskusteluun. Myös kehittämistyön edetessä työn tekijä on saanut jatkuvaa ihmettelyä festivaalin tilanteesta. Festivaalin uhattu tulevaisuus ja Helsingin kaupungin päätös kaavoittaa osa festivaalialueesta Kalasataman uusille asuin- ja toimistorakennuksille ei ole ollut yleisessä tiedossa. Festivaalin sidosryhmät ja kävijät ovat olleet tyrmistyneitä tiedosta, että Helsingin kaupunki on ajamassa pahimmassa mahdollisessa tapauksessa Flow Festivalin pois kaupungista tai jopa lopettamassa koko festivaalin tarinan.

2.2 Suvilahden Kulttuurikeskus osana Flow Festivalin identiteettiä

Flow Festival on järjestetty vuodesta 2007 Suvilahden vanhalla tehdas- ja voimalaitosalueella. Vanhan voimalaitosalueen henki on ollut alusta alkaen tärkeä osa festivaalin identiteettiä. Nykyään Suvilahti toimii kulttuurikeskuksena, joka tarjoaa työtiloja kulttuurialan toimijoille sekä ulkotiloja tapahtumajärjestämistä varten. Suvilahti on vanha kaa-

su- ja sähkövoimalaitos, joka oli toiminnassa vuosina 1909-1994. Sähkövoimalaitostoiminta tosin loppui jo vuonna 1974, ja jo 70- ja 80-luvuilla vanhoja voimalaitostiloja vuokrattiin kulttuuritoimijoiden, muun muassa KOM-teatterin käyttöön. Kaasulaitostoiminta loppui Suvilahdessa vuonna 1994, jonka jälkeen Suvilahti oli pääosin tyhjiillään vuoteen 2007 asti.

Vuonna 2007 Flow Festival etsi uutta tapahtumapaikkaa Helsingin kantakaupungin alueelta. Flow oli järjestetty vuosina 2004-2005 Helsingin keskustassa VR:n vanhoilla makasiineilla sekä 2006 muutamissa eri lokaatioissa ympäri kaupunkia. Vuonna 2007 Flow löysi tiensä Suvilahteen, ja sen jälkeen tämä urbaani ja historiallinen tehdasalue on toiminut festivaalin lokaationa.

Helsingin kaupunki perusti vuonna 2007 työryhmän selvittämään Suvilahden mahdollisuuksia kulttuurikäytössä. Arkkitehtitoimisto Schulmanin johdolla saatiin aikaiseksi raportti, jonka perusteella aluetta lähdettiin kehittämään, ja sen hallinta siirrettiin Helsingin Energian voimalaitokselta Helsingin kaupungin omistamalle Kiinteistö Oy Kaapelitalolle. Raportissa *Suvilahti 2008* todetaan Suvilahden ainutkertaisen miljööseen olevan sen voimavara (Suvilahtityöryhmän raportti, 4). Teollinen ympäristö tiloineen ja uniikkeine rakenteineen luo vahvan identiteetin ja ilmeen Suvilahden alueelle. Raportin julkaisun jälkeen noin kuudessa vuodessa Suvilahden alue on kokenut vahvan muodonmuutoksen kohti urbaania kulttuurikeskittymää. Tiloja on remontoitu suurestikin, mutta vanhaa vaalien. Vanhoissa energiantuotannon tiloissa on nykyisin vuokralaisina useita ammatittasoisia sirkuksia, ravintoloita, gallerioita, yksittäisiä taitelijoita kuvataitelijoista kirjailijoihin sekä muita luovan alan yrityksiä, yhdistyksiä ja järjestöjä. Alueelle on rakennettu sen käyttöä tukevaa infrastruktuuria, kuten portteja ja portaita, ja turhia rakenteita on purettu. Suvilahden Kulttuurikeskuksella on voimassa oleva Kaupunkisuunnitteluviraston laatima yleissuunnitelma vuodelta 2012, joka määrittää sen ulkoalueet virkistysalueeksi ja tapahtumakäyttöön.

Kuva 2: Suvilahden ilmakuva

Suvilahden ulkoalueita ja erityisesti sisätiloja on kunnostettu vuosina 2008-2014 sillä seurauksella, että alueella on tällä hetkellä noin 50 organisaatiota tai yksityishenkilöä vuokralaisena.

Viime vuosien aikana Flow Festival on kasvattanut kokoaan vähitellen vuosi vuodelta kysynnän mukaan ja kasvanut kokoluokkaan, jossa pelkästään Suvilahden Kulttuurikeskukselta vuokrattavat ulkoalueet eivät ole enää riittäneet festivaalin tilatarpeeseen. Flow on vuokrannut vuodesta 2011 alkaen viereisen vanhan satama-alueen tontin Helsingin kaupungin Kiinteistövirastolta ja vuodesta 2012 Suvilahden eteläpuoleisen alueen Helsingin Energian Kiinteistöyhtiöltä. Suvilahden Kulttuurikeskukselta vuokrattavat alueet muodostavat noin 40 % festivaalilla käytössä olevasta pinta-alasta, ja 60 % vuokratusta pinta-alasta on Suvilahden ulkopuolista aluetta. Näiden alueiden muuttuminen Kalasataman rakennustöiden edetessä on ollut Flow'lla koko ajan tiedossa, mutta rakennustöiden aikataulu on ollut epäselvä ja vaikeasti ennakoitavissa.

Verrattuna muihin Helsingin kaupungin tarjoamiin tapahtuma-alueisiin, Suvilahti on toimivin monella tavalla. Muilla tapahtumilla käytössä olevilla alueilla, kuten Kaisaniemen tai Kyläsaaren kentillä on ollut viime vuosina ongelmia muun muassa melun leviämisen suhteen. Flow Festival on toiminut vuosia edelläkävijänä myös meluntorjunnan sekä ympäristön ja lähialueiden huomioonottamiseen liittyvissä hankkeissa.

2.3 Uusi Kalasatama rakentuu Suvilahden naapuriin

Niin kuin edellisessä kappaleessa kerrottiin, Flow Festival on järjestetty viime vuodet Suvilahdessa ja sitä ympäröivillä alueilla. Näille ympäröiville alueille rakentuu parhailaan uusi Kalasataman kaupunginosa, joka jättää alleen osittain Flow Festivalilla käytössä olevat alueet. Tässä kappaleessa kerrotaan taustaa uuden kaupunginosan synnystä, taustoista sekä sen merkityksestä Helsingin kaupungille.

Vuonna 2002 Helsingissä päätettiin rakentaa uusi satama Vuosaareen, ja tämä on ollut merkittävä tapahtuma Helsingin kaupungin tuleville muutoksille ja kaupunkirakenteelle. Päätöksen seurauksena satamatoiminnot siirtyivät vuonna 2009 Sörnäisistä ja Länsisatamasta kauemmas keskustasta Vuosaareen. Helsingissä on tästä tapahtumasta johtuen meneillään valtava uudistusprosessi, kun vanhat satama-alueet ja merenrannat vapautuvat asumiskäyttöön. Satamatoimintojen siirtäminen Vuosaareen on vapauttanut asumiselle suurimmat alueet sataan vuoteen, kerrotaan Helsingin kaupungin Rakennussuunnitteluviraston julkaisussa *Helsingin horisontti* vuodelta 2010. (Helsingin kaupunki 2010, 12) Tällä hetkellä merkittävimmät käynnissä olevat rakennushankkeet ovat Kalasatama, Länsisatama ja Kruunuvuorenranta.

Uuteen Kalasatamaan rakennetaan asunnot 20 000 hengelle ja työpaikat 8000 hengelle vuoteen 2030 mennessä. (Helsingin kaupunki, 2013) Uuden asuinalueen koko tulee olemaan yhteensä 175 hehtaaria ja se käsittää suuren alueen eteläisimmän kohdan sijoituessa Sompasaaren kärkeen ja pohjoisimman Kyläsaareen asti. Idässä alue rajautuu Korkeasaareen ja Mustikkamaahan ja lännessä Hermannin rantatiehen. Asuinrakentaminen on alkanut Sörnäistenniemessä 2009 ja jatkuu parhaillaan. Kalasataman rakentamisen muodot edustavat uutta kaupunkiasumista korkeista tornitaloista mataliin terassitaloihin ja jopa kelluviin asuntoihin. Koko asuinalue sijoittuu vanhoille teollisuus- ja satama-alueille, ja aikaisemmin suljettuina pysyneet ranta-alueet avataan virkistyskäyttöön.

Kalasataman uudella asuinalueella on suuri merkitys Helsingin kaupunkirakenteelle. Niin kuin muissakin eurooppalaisissa teollisuuskaupungeissa, myös Helsingissä on ollut eriytymistä itä-länsiakselilla. Itäinen kantakaupunki on ollut menneisyydessä työläisten kaupunginosa, jossa myös satama ja voimalaitokset ovat sijainneet. (Helsingin kaupunki 2008, 5) Kalasataman kaavoittamisen tavoitteena on ollut liittää alue kiinteästi seudun kaupunkirakenteeseen ja kantakaupunkiin. Tehokas joukkoliikenne on myös

ollut tavoitteena projektin alusta alkaen, kerrotaan Kaupunkisuunnitteluviraston osayleiskaavan selostuksessa vuodelta 2008. Palvelurakentamisen suhteen tavoitteena on ollut laajentaa ydinkeskustaa itään ja myös koota seudun epäkaupalliset palvelut, kuten sosiaali- ja terveyspalvelut Kalasatamaan. Merellisyys on piirre, joka tuodaan selostuksessa esille useaan kertaan sen liittyessä erityisesti vanhan satama-alueen merenrantojen saamisesta vihdoin virkistyskäyttöön.

Kalasataman rakentaminen on saanut alkusysäyksen vuonna 1997, kun kaupunkisuunnittelulautakunta ensimmäistä kertaa keskusteli Sörnäisten sataman muuttamisesta asuinkäyttöön. Vuonna 2002 satamatoiminnot päätettiin lopettaa ja vuonna 2004 alettiin valmistelemaan osayleiskaavaa alueelle. Kalasataman alueen rakennustyöt alkoivat vuonna 2009 Sörnäistenniemeltä, ja koko alueen odotetaan valmistuvan vuoteen 2030 mennessä. Alueen rakentaminen ja muutostyöt ovat käynnissä siis noin 20 vuotta, joten prosessi on todella pitkä ja myös hidas.

Kalasataman alueen palvelut tulevat keskittymään Kalasataman keskukseen Rediin, jonka rakennuttajana toimii SRV. Kalasataman keskuksen asemakaava hyväksyttiin kaupunginhallituksen toimesta kesäkuussa 2012, mutta rakennustöiden aloitus viivästyi noin kaksi vuotta yksittäisen henkilön kaavavalituksen vuoksi. Kalasataman keskus muodostuu tulevaisuudessa kahdeksasta tornitalosta, joista kuusi on asuinkäytössä. Pohjustavat rakennustyöt on aloitettu jo muun muassa maansiirron osalta ja varsinainen rakennustyö alkaa vuoden 2015 aikana. Kauppakeskus Redi on SRV:n mukaan avoinna asiakkaille vuoden 2018 aikana, rakennustöiden toki jatkuessa pidempään tornitalojen osalta. Hanke on ennusteen mukaan valmis vuonna 2023, ja ennen kaavavalitusta valmistumistavoite oli vuonna 2021. (www.redi.fi)

Kuva 3: Kalasataman keskuksen havainnekuva. Keskus tulee muodostumaan kahdeksasta tornitalosta, josta kuusi on asuinkäytössä. Etualalla myös Kalasataman puiston sijoittuminen keskukseen nähden.

3 TAPAHTUMIEN MERKITYS KAUPUNGEILLE

Flow Festival on yksi isoimmista vuosittain toistuvista tapahtumista Helsingissä. Festivaalin vaikutukset yltävät aluetaloudellisista mittavista vaikutuksista kävijöiden sosiaalisen hyvinvoinnin parantumiseen sekä imagollisiin ja kaupunkirakenteellisiin vaikutuksiin. Flow Festival on kansainvälisen tason festivaali, jota on keuhuttu viime vuosina runsaasti kansainvälisissä merkittävissä lehdissä. Festivaalilla oli vuonna 2014 akkreditoituneena 254 kansainvälisen lehdistön edustajaa ja palaute on ollut lähes poikkeuksetta ylistävää. Flow Festivalin toimitusjohtaja Suvi Kallion mukaan Flow Festival Helsingin kansainvälinen markkinointi on samalla myös Helsingin kansainvälistä markkinointia. (Kallio, 2015)

Helsingissä järjestetään vuosittain noin 1800 tapahtumaa eli noin viisi tapahtumaa päivässä. Tapahtumilla on kaupungille, kaupungin imagolle ja asukkaille tärkeä merkitys. Tapahtumat luovat kaupunkikulttuuria, joka on edellytys sen asukkaiden hyvinvoinnille ja viihtyvyydelle. Tapahtumat nähdään yhä useammin kaupungin tai seudun aluekehityksen välineinä ja niitä käytetään avuksi kaupungin vetovoimaa ja imagoa luodessa.

(Kaupunkitutkimus TA, 2012) Tapahtumien vaikutukset ovat aluetaloudellisia, imagollisia, sosiaalisia ja kulttuurillisia. Tapahtumat lisäävät kaupunkilaisten sosiaalista hyvinvointia ja vaikuttavat elämänlaatuun. Näistä syistä tapahtumallisuuden lisääminen on noussut viime vuosina Helsingin, mutta myös muiden kaupunkien strategiseksi tavoitteeksi. Tapahtumat lisäävät kaupungin vetovoimaa matkailukohteena, mutta myös asuinpaikkana ja yritysten sijaintipaikkana. (Kaupunkitutkimus TA, 2012)

3.1 Tapahtumallisuuden lisääminen Helsingin kaupungin strategiassa

Helsingin kaupungin työtä ohjaa strategiaohjelma, joka luodaan valtuustokausittain eli neljän vuoden välein. Strategiaohjelmassa määritellään Helsingin tavoitteet ja tehtävät. Vuosien 2013-2016 strategiassa on neljä päätavoitetta, jotka ovat:

- hyvinvoiva helsinkiläinen
- elinvoimainen Helsinki
- toimiva Helsinki
- tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen

Helsingin kaupunki taustoittaa strategiaa julkaisussaan *Helsingin kaupunkistrategia* vuodelta 2013. Tapahtumat ja festivaalit liittyvät strategiatavoitteista selkeästi kahteen; elinvoimaisen Helsingin tavoitteeseen sekä toimivan Helsingin tavoitteeseen. Julkaisun mukaan elinvoimaisen Helsingin strategiatavoitteella tarkoitetaan sitä, että kaupungista halutaan tehdä kansainvälisesti tunnettu ja vetovoimainen kaupunki, ja tämän tavoitteen alle asetetaan vielä alatavoite, jossa Helsingistä halutaan tehdä hauska ja toimiva kaupunki. Toimenpiteet siihen, että kaupungista saataisiin hauska ja toimiva ovat:

- Kaupunkiin halutaan houkutella suurtapahtumia ja kongresseja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa
- Kaupunki laatii kuvauksen tapahtumajärjestämiseen soveltuvista tapahtumapaikoista koko kaupungin alueella
- Uudistetaan tapahtumajärjestämiseen liittyvät linjaukset liittyen esimerkiksi meluun ja aluevuokriin
- Mahdollistetaan laaja tapahtumien kirjo koko kaupungissa yhteisöllisyyden tulemiseksi

Elinvoimaisuutta halutaan lisätä myös muun muassa houkuttelemalla erityisesti venäläisiä ja aasialaisia matkailijoita kaupunkiin. Helsingillä on myös tavoitteena olla Suomen yritysmyönteisin kaupunki vuoteen 2016 mennessä.

Elinvoimaisuustavoitteeseen liittyy toimenpide lisätä kulttuuritarjontaa kaupungissa. Toimenpiteeseen on kirjattu, että kaupungin tulee parantaa kulttuuri- ja taideyrittäjyyden toimintaedellytyksiä. Strategian perusteluissa todetaan, että elävä ja uudistuva kaupunkikulttuuri vahvistaa merkittävästi kaupungin vetovoimaa.

Toimivan kaupungin strategiatavoitteeseen liittyy pyrkimys tulla hauskaksi ja houkuttelevaksi kaupungiksi. Toimenpiteet liittyvät jälleen tapahtumatuottamisen edellytysten parantamiseen ja kaupunkitilan kehittämisestä tapahtumakäyttöön. Helsingin kaupunginjohtaja asetti vuonna 2013 melutyöryhmän pohtimaan parhaita toiminta- ja menettelytapoja tapahtumista koituvan melun suhteen. Työryhmän asettamisen tavoitteena oli edistää melua valvovien viranomaisten ja tapahtuma-alan yhteistyötä. Melutyöryhmä muodosti toimenpiteet ja luovutti lausunnon edelleen kaupunginhallitukselle. Mietinnössä tuodaan esille tapahtumien arvo erityisesti kaupungin kilpailukyvyn ja vetovoiman kehittäjänä. Melutyöryhmän mietinnössä tuodaan esille tapahtumajärjestämisen haasteet myös tapahtuma-alueiden puutteen muodossa. Melutyöryhmä ehdottaa, että kaupunkisuunnittelussa on jatkossa varmistettava soveltuvien tapahtuma-alueiden kehittäminen ja riittävyys. Työryhmä ehdottaa myös, että kaupunkisuunnitteluvirasto on otettava tiiviimmin mukaan tapahtumajärjestämisen toimintaedellytyksien kehittämiseen. Kehittämistyön tekijä toimi melutyöryhmässä asiantuntijajäsenenä. (Melutyöryhmän mietintö, Helsingin kaupunki 2013)

Tapahtumallisuuden lisääminen strategiaohjelmassa on osittain ristiriidassa Helsingin tämän hetkisten toimien kanssa, esimerkiksi juurikin Flow Festivalin tilanteessa. Kaupunkiin halutaan houkutella kansainvälisen tason isoja tapahtumia, mutta jo olemassa olevien kansainvälisten ja laadukkaiden tapahtumien toimintaedellytyksiä ei valitettavasti kokonaan turvata.

3.2 Tapahtumien merkitys kaupungin vetovoimalle

Kulttuurifestivaaleista on tullut osa kaupunkien kehittämispolitiikkaa ja strategista kehitystyötä. Tapahtumat lisäävät kaupunkien vetovoimaa ja houkuttelevuutta. Flow Festival on ollut esillä usein myös Helsingin kaupungin markkinointikanavissa ja Flow'n kal-

tainen korkean profiilin tapahtuma on tärkeä kaupungille imagollisesti. Kulttuuripääoman ja festivaalien aluetaloudellisista vaikutuksista väitellyt Kimmo Kainulainen kirjoittaa tapahtumien merkityksestä kaupungeille teoksessa *Festivaalien Helsinki* (2007). Hänen mukaansa tapahtumilla on monia rooleja kaupunkien kehittämistyössä. Kaupunkeja on kehitetty jo 1980-luvulta kulttuurivetoisesti niin toteuttamalla festivaaleja kuin kunnostamalla vanhoja teollisuuskiinteistöjä kulttuuriorganisaatioiden käyttöön. Näin kulttuuri ja kulttuuritapahtumat ovat elävöittäneet kaupunkia ja luoneet uudenlaista kaupunkitilaa, mutta myös luoneet työpaikkoja, luoneet kysyntää muillekin toimialoille, torjuneet sosiaalista syrjäytymistä, uudistaneet fyysistä ympäristöä ja vaikuttaneet kaupungin imagoon sekä talouteen. Tapahtumat vaikuttavat kaupunkiin jättämällä konkreettisia ja materiaalisia jälkiä, rakentamalla verkostoja, mutta myös luomalla kaupungille sosiaalista ja kulttuurista ilmapiiriä, identiteettiä ja imagoa. Tapahtumat kokoavat yhteen samanhenkisiä kaupunkilaisia ja luovat yhteisöllisyyttä ja kollektiivisuuden tunnetta. Kaupunkilainen tuntee kuuluvansa yhteisöön ja samalla tapahtuma toimii ihmisten identiteetin ja elämäntapojen peilinä. Kainulainen siteeraa kirjoituksessaan (2007,180) Richard Floridan tutkimusta, jonka mukaan osaavaa työvoimaa houkuttelevat paitsi monipuoliset työmarkkinat myös elämäntyylytekijät, sosiaalinen vuorovaikutteisuus, kulttuurinen moninaisuus sekä alueen autenttisuus ja identiteetti. Floridan mukaan paikan laatu muodostuu kolmesta elementistä, jotka ovat fyysisen elinympäristön viihtyisyys, sosiaalisen vuorovaikutuksen mahdollisuudet sekä kulttuuriset vapaa-ajan palvelut. Elinympäristön laatu on kasvanut suureen osaan kaupunkien vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä mitatessa ja tästä syystä monet kaupungit, myös Helsinki, ovat asettaneet tapahtumat strategiatyössään esille. Floridan mukaan luovuusstrategia tulee olla osana kaupunkien elinkeinopolitiikkaa. Kaupunkien tulisi kiinnittää enemmän huomiota kulttuurista moninaisuutta tuottavan toimintaympäristön sekä vapaa-ajan palveluiden kehittämiseen suurten rakennusinvestointien sijaan.

Kainulainen (2007) kirjoittaa, että festivaalit ovat ikään kuin kaupunkien henkisen ilmiön symboleita ja niiden elinkeinopoliittinen merkitys tulee huomioida. Hänen mielestään kulttuurifestivaalien monipuolisuus voi olla Helsingin taloudellisen toimeliaisuuden moottori ja jopa kehitykseen edellytys.

Samassa teoksessa silloinen Helsingin kulttuurijohtaja esitteli kolme ulottuvuutta, jotka tekevät festivaalit tärkeiksi osiksi kaupunkipoliitiikkaa. Ensimmäinen ulottuvuus on taidepoliittinen; festivaalit ovat näyttämöitä taiteelle ja luovat taiteen ja yleisön välille suhteen. Toinen ulottuvuus on kaupunkipoliittinen; festivaali on luomassa kaupungille ima-

goa, identiteettiä ja henkeä. Festivaalit auttavat kaupunkia imagomarkkinoinnissa. Kolmas ulottuvuus on elinkeinopoliittinen; festivaalit ovat merkittävä aluetaloudellinen sektori. Festivaalit tukevat kaupungin elinvoimaisuuden, kaupunkitilan elävyyden, kaupungin imagomarkkinoinnin sekä luovan ja dynaamisen talouden tavoitteita. (Silvanto, 2007)

Kävijänäkökulmasta festivaalit koetaan erittäin tärkeiksi Helsingille. Vuonna 2006 tehdyn festivaalikävijätutkimuksen mukaan 89% helsinkiläisistä pitää festivaalien järjestämisestä kaupungissa erittäin hyvänä asiana. (Silvanto 2007) Perusteluinaan vastaajat ovat tuoneet esille kaupungin profiloinnin festivaalien avulla ja vaikutukset kaupungin tunnettuuteen. Festivaaleilta haetaan positiivista energiaa, mutta myös sivistystä, tietoa ja näkemystä. Festivaalien koetaan elävöittävän kaupunkia sekä antavan kävijälle positiivisia kokemuksia, elämyksiä, muistoja ja elämäniloa. Hauskanpidon ei enää katsota oleva syntiä, vaan se luo kaupunkiin positiivista ilmapiiriä.

3.3 Tapahtumien aluetaloudelliset vaikutukset

Helsingin kaupunki on tutkinut tapahtumien taloudellista vaikuttavuutta kaupungille vuonna 2012. Flow Festival oli mukana tässä tutkimuksessa. Tekijä on tutustunut Helsingin kaupungin Talous- ja suunnittelukeskuksen teettämään tutkimukseen *Tapahtumaklusteri ja tapahtumien vaikutukset Helsingissä* (Kaupunkitutkimus TA 2012), jossa määritellään käsite *tapahtumaklusteri*. Tällä tarkoitetaan itse tapahtumasta ja tapahtumien sidosryhmistä koostuvaa ryhmää. Tapahtuman vaikutukset koituvat tapahtumaklusterille, kun tapahtuman alihankkijat ketjuuntuvat ja asiakkaat tarvitsevat erilaisia palveluita koko kaupungin alueella. Flow Festivalin vaikutukset yltävät alueen sisäpuolella oleviin yrityksiin, alihankkijoihin, alihankkijoiden alihankkijoihin, kuljetusyrityksiin, majoitusyrityksiin, lähialueen yrityksiin ja muihin toimijoihin niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Flow Festivalin toimesta on laskettu, kuinka suuri festivaalin työllistävä vaikutus on huomioon ottaen erilaiset alihankkijat, ja tuloksissa on päädytty noin tuhanteen työntekijään vuosittain. (Kallio, 2015) Vaikutukset ovat kuitenkin vielä paljon työllistävää vaikutusta laajemmat. Vaikutukset jakaantuvat taloudellisiin, imagollisiin ja sosiaalisiin. Taloudelliset vaikutukset jakaantuvat primäärisiin, sekundäärisiin ja tertiäärisiin eli tulokinnallisiin vaikutuksiin. Primääriset vaikutukset ovat kulutukseen perustuvia vaikutuksia, joita aiheutuu niin tapahtuman järjestämisestä paikkakunnalla kuin tapahtumaan

osallistuvan yleisön vaikutuksesta. Sekundaariset taloudelliset vaikutukset ovat tapahtumaklusterin ja elinkeinoelämän vilkastumisesta aiheutuvat vaikutukset. Tulkinnaalliset vaikutukset ovat tapahtuman luomasta imagollisesta vaikutuksesta syntyvät taloudelliset vaikutukset, kun onnistuneen tapahtuman vaikutuksesta kaupungin imago kohenee entisestään. Tulkinnaalliset vaikutukset on helpointa käsittää, kun yhdistetään käsite suur tapahtumiin, kuten olympialaisiin, euroviisuihin tai kulttuuripääkaupunkivuoteen. Barcelonan tai Sotshin olympialaiset ovat vaikuttaneet kaupungin talouteen tertiäärisesti.

Tapahtumien taloudelliset vaikutukset saattavat olla myös ristiriitaiset, sillä tapahtumalla on yleensä myös syrjäyttämisaikutusta. Tällä tarkoitetaan normaalien turistien tai paikallisten asukkaiden käytösmuutoksia kyseisen tapahtuma aikana. Normaalit turistit saattavat välttää matkustamista kaupunkiin suur tapahtuman aikana. Syrjäyttämisaikutusta on myös se, että pienemmät tapahtumat joutuvat väistymään isojen tieltä. Samalle viikonlopulle ei välttämättä mahdu kovin montaa festivaalia samaan kaupunkiin. Toisaalta joillain tapahtumilla on täydentämisaikutuksia, kun tapahtuman kylkeen saatetaan järjestää erilaisia tukitapahtumia.

Tapahtuman taloudelliset vaikutukset eivät ole suhteessa tapahtuman taloudelliseen menestykseen vaan enemmänkin tapahtuman volyymiin. On mitattu, että varsinkin tapahtumiin osallistuvat ulkomaiset ja ulkopaikkakuntalaiset kävijät lisäävät tapahtuman aluetaloudellisia vaikutuksia. Näin ollen Helsingin kaupungin on järkevää tavoitella kansainvälisesti kiinnostavia tapahtumia, kuten tapahtumastrategiassa on määritetty.

Tutkimuksen mukaan Helsingissä järjestetään noin 1800 tapahtumaa vuodessa, ja tapahtumajärjestäjäryitysten arvonlisäys on yhteensä 320 miljoona vuodessa. Alan työllisyysvaikutus on 4800 henkilötyövuotta. On tutkittu, että arvonlisäyksestä 80 % tulee tapahtumajärjestämisestä ja 20 % asiakkaiden käyttäytymisestä. Työllisyysvaikutuksista 90 % tulee tapahtumista ja vain 10 % asiakkaiden käyttämisestä alueellisista vaikutuksista, kuten majoitus-, ravintola- ja kuljetuspalvelut. Nämä luvut kuvaavat Helsinkiä, mutta tilanne muissa Suomen kaupungeissa on täysin toinen. On tutkittu, että suurin osa helsinkiläisten tapahtumien yleisöstä tulee Helsingistä, ja se selittää asiakkaiden vaikutusten suhteellisen pienet prosenttiluvut. Työllisyysvaikutuksia arvioidessa tulee huomioda se, että suurin osa tapahtumista tehdään edelleen vapaaehtoisvoimin. (Kaupunkitutkimus TA, 2012)

3.4 Tapahtumien vaikutukset yksilölle

Länsimaiden historiassa elämänlaadun lisääjillä on tarkoitettu sellaisia asioita kuin tulot, terveydenhuolto ja koulutus. Viime aikoina on alettu arvostaa yhä enemmän laadullisia ja sosio-kulttuurisia seikkoja elämän laadun kohottajina ja nostattajina. Kaupungit ja kunnat ovat tästä syystä alkaneet painottaa pehmeitä arvoja houkutellakseen yhä liikkuvampaa väestöä, edistääkseen investointeja ja nostaakseen asukkaidensa tyytyväisyystasoa. (Richards, 2014)

On tutkittu, että tapahtumilla on suora yhteys yksilön hyvinvoinnin kasvuun. Greg Richards (2014) luettelee kolme syytä, miksi tapahtumat nostavat yksilön hyvinvointia. Ensimmäinen peruste on sosiaalinen. Tapahtumat edistävät fyysistä kanssakäyntiä, läsnäoloa ja kasvokkain ihmisten kanssa olemista tämän päivän maailmassa, jossa ei-kasvokkain tapahtuvat kohtaamiset valitettavasti dominoivat. Uudet sukupolvet tapaa- vat ystäviään sosiaalisen median parissa tai puhelimen välityksellä yhä kasvavissa määrin. Fyysinen läsnäolo ihmisten parissa edistää tutkitusti sosiaalista hyvinvointia. Toinen peruste on se, että tapahtumat ovat hyvin sidonnaisia aikaan. Sosiaalista hyvinvointia lisää osallistuvuus, vapaus ja spontaanius. Kolmantena perusteena Richards (2014) käyttää sitä, että tapahtumissa koetaan yhteisöllisyyden aiheuttamia tunnetiloja, kuten onnea, iloa ja hyväksyntää.

3.5 Mallia maailmalta ja Suomesta

Tapahtumallisuus on nouseva trendi niin Suomessa kuin maailmalla. Yhä useammat kaupungit ovat ymmärtäneet tapahtumien merkityksen kaupungin vetovoimalle, ja rakentaneet tietoisesti kaupunkibrändiä. Kaupungit pyrkivät erottautumaan toisistaan rakennettujen imagojen eli brändien avulla ja olemaan yhä houkuttelevampia asuin- ja toimintaympäristöjä niin nykyisille kuin tuleville asukkaille. Kaupungeilla on aina olemassa jonkinlainen imago, haluttiin niin tai ei. Imagoa voidaan kehittää haluttuun suuntaan kaupunkibrändityön avulla. Imagolla on tärkeä merkitys asukkaiden houkuttelevuuden suhteen, mutta se on myös tärkeä työkalu turistien houkuttelemisessa kaupunkiin ja sitä kautta matkailun kasvattamisessa. Haasteet kaupunkibrändin rakentamisessa liittyvät yleensä sen hallittavuuteen; kukaan ei omista kaupunkia, ja sitä johdetaan poliittisesti ja demokratian keinoin. Tapahtumakaupunki on kaupunki, joka on ottanut tapahtumat osaksi kaupungin strategista kehittämistä, ja niiden arvo on tunnistettu.

Tapahtumien avulla on mahdollista luoda yksilöllinen kaupunkibrändi, jolla erotutaan muista kaupungeista. (Mattila, 2014. s. 15-22)

Kaupungit myös kilpailevat tapahtumista maailmalla. Jos tapahtumalla ei ole vahvaa sidettä tapahtumapaikkaan, saattaa se myös vaihtaa paikkaa sinne, missä sen toiminnalle on parhaat edellytykset. Tapahtumakaupungiksi tullakseen, kaupungin on siis kehitettävä fyysistä toimintaympäristöä tapahtumajärjestämistä tukevaksi. Infrastruktuurin kehittäminen nähdään usein yhtenä keskeisimpänä tekijänä kaupunkibrändityössä. (Mattila, 2014. s. 41)

Helsingin kaupungin tie tapahtumakaupungiksi on alkutekijöissään, joten mallia olisi hyvä ottaa muista kaupungeista, jotka ovat onnistuneet lisäämään tapahtumia ja festivaaleja ja sitä kautta lisäämään kaupungin vetovoimaa. Ehkä parhaana suomalaisena esimerkkinä onnistuneesta tapahtumakaupunkibrändityöstä toimii 86 000 asukkaan Pori. Porissa on pitkä tapahtumahistoria, jonka lippulaivana nähdään vuodesta 1966 järjestetty Pori Jazz-tapahtuma.

Porin kaupungin viranhaltijat kuvaavat Porin kaupungin ja Pori Jazzin yhteistyötä symbioosiksi, jossa molemmat osapuolet tarvitsevat toisiaan. Kaupunki nähdään yhtenä tapahtuman yhteistyökumppanina. Kaupungin tuki tapahtumalle on omaa luokkaansa verrattuna muihin suomalaisiin tapahtumiin. Rahallinen tuki on noin 200 000 euroa, ja maa-alueet annetaan tapahtuman käyttöön ilmaiseksi. Kaupunki on tapahtuman tärkein rahallinen tukija ja maanomistaja. Vertailun vuoksi kerrottakoon, että Helsingin kaupunki tuki Flow Festivalia vuonna 2014 30 000 eurolla, joka on 15 % Pori Jazzin kaupungilta saamasta rahallisesta tuesta. Lisäksi Porin kaupunki on pitänyt huolta Pori Jazzin pysymisestä paikkakunnalla rakentamalla sen tarpeisiin tapahtumapuiston Kirjurinluoto Areenan sekä kehittämällä muitakin kaupungin alueita vastaamaan paremmin tapahtuman tarpeisiin. (Mattila, 2014, 31-33)

Kirjurinluodon puiston rakentamiseen aloite tehtiin Pori Jazzin toimesta, mutta kaupungin viranhaltijat korostavat sen palvelevan myös muita tapahtumajärjestäjiä. Lisäksi puistoalue on laajamittaisessa virkistyskäytössä silloin, kun siellä ei ole tapahtumia. Porin kaupungin viranhaltijat pitävät kaupungin investointia tapahtumapuistoon ainutlaatuisena koko Suomen mittakaavassa. Päätöksen taustalla on ollut kaupungin kehitys kohti tapahtumakaupunkia. Porin kaupungin edustajien mukaan myös muut kaupungin puisto- ja viheralueet soveltuvat tapahtumakäyttöön; Porissa on yhteensä 20

tapahtumakäyttöön soveltuvaa nurmialuetta. Porin kaupungin viranhaltijat myös toteavat, että tapahtumat kuuluvat ydinkeskustaan ja asukkaiden koetaan olevan jo tottuneita niiden aiheuttamiin haittoihin. (Mattila, 2014. 29-36)

Kirjurinluodon uusitun tapahtumapuiston nähdään tuovan kaupungille kilpailuetua muihin kaupunkeihin verrattuna. Porin kaupungin teknisen toimialan viranhaltija kertoo, että kaikki kaupungin tapahtumia tukeva infrastruktuuri on rakennettu kaupungin toimesta ja hankkeissa on käytetty Pori Jazzin ja muiden tapahtumajärjestäjien näkemyksiä apuna; kyse on yhteistyöstä. Tapahtumien näin mittavan tukemisen uskotaan tuovan positiivisia vaikutuksia kaupungille kaupungin viranhaltijoiden mielestä. (Mattila, 2014. s. 41) Porin kaupungin edustajat ovat sitä mieltä, että Porissa kehitetään tapahtumakaupunkia, ei niinkään kaupunkibrändiä. Hyvän tapahtumakaupungin maineen uskotaan houkuttelevan uusia tapahtumia Poriin. Tapahtumakaupunkikehitystä ohjaa Tapahtumien kaupunki Pori 2020 -strategia. Kaupungin viranhaltijat kertovat tapahtumien vaikutusten Porille olevan aluetaloudellisia erityisesti matkailu- ja hotellialoilla, imagollisia ja erityisesti he korostavat tapahtumien merkitystä kaupunkilaisten itsetunnon ja kaupunkiympäristön nostattajina. (Mattila, 2014)

Maailmalta löytyy myös paljon kansainvälisiä esimerkkejä kaupunkien ja tapahtumien symbioosista. Monien kaupunkien elvyttämis- ja kehittämishankkeisiin liittyy kulttuuritapahtumien tukeminen ja sitä kautta kaupungin vetovoiman ja kilpailukyvyn kehittäminen. (Richards, 2010). Yhdysvalloissa kaupunkien keskustoja yritetään elvyttää kehittämällä sosiaalista yhteenkuuluvuutta kaupunkitapahtumien avulla. Tapahtumien kautta kaupungeista voi tulla myös maailmankuuluja, trendikkäitä ja ajankohtaisia, jota voidaan hyödyntää rajattomasti markkinoinnissa. Esimerkiksi vuoden 1992 olympialaisten vaikutus Barcelonan matkailuun, talouteen ja imagoon on ollut valtava. Tie tapahtumakaupungiksi kulkee erityisesti vahvan strategisen suunnittelun kautta. Kyse ei ole esimerkiksi siitä, kuinka hyviä tapahtumia kaupunki itse tuottaa. Vahvasta strategiatyöstä tapahtumakaupungin kehityskaaressa voidaan mainita Edinburgh, joka markkinoi itseään maailman johtavana festivaalikaupunkina. Edinburghin profiili korkeakulttuurin kehona on muuttunut enemmän populaarikulttuurin suuntaan ja kaupungin historiallinen keskusta toimii useiden festivaalien uniikkina näyttämönä vuoden ympäri. Kaupungin tapahtumastrategiassa nousee esille erityisesti tilapäisyyden ja dynaamisuuden hyvät puolet ja vaikutukset verrattuna pysyviin hankkeisiin. Tapahtumissa on mahdollista kokea yhteenkuuluvuuden tunnetta ja erityisyyden tunnetta ja tapahtumat ovat vahvasti yhteydessä aikaan. Edinburgh on kehittänyt erityisesti ympärivuotista tapahtumakalen-

teriaan ja tapahtumien koetaan tuovan pelkästään etuja kaupunkilaisille sekä siellä vieraileville. Kun kaupungissa on paljon festivaaleja, toimivia tapahtumapaikkoja sekä alan sidosryhmiä, kuten koulutusta, kasvaa kaupungista itsestään festivaali; se festivaalisoituu. (Richards, 2010.)

4 KEHITTÄMISTYÖ

4.1 Kehittämistyön tarve, tavoite ja tutkimuskysymykset

Kehittämistyön tavoitteena on ensin selvittää Flow Festivalin tulevaisuuteen vaikuttavat aluemuutokset ja sen jälkeen turvata festivaalin jatko Suvilahdessa ja saada aikaan keskustelua yksityisten tapahtumajärjestäjien ja kaupunkiorganisaation välillä tapahtumien merkityksestä kaupungille. Tavoitteena on nostaa yleisötapahtumat esille kaupunkisuunnittelussa ja tehdä selväksi tapahtumien vaikutukset kaupungin vetovoimalle ja kilpailukyvyille. Flow Festival on tärkeä osa kaupungin kulttuuritarjontaa ja kansainvälinen houkutin matkailijoille, mutta samalla festivaalilta ollaan viemässä mattoa jalkojen alta – sen tapahtumapaikka on kaavoitettu rakennuksille. Ristiriitainen asetelma on herättänyt kummastusta eikä sen vakavuutta ole välttämättä ymmärretty kummallakaan osapuolella ennen kehittämistyön tuloksia. Kehittämistyön tulokset on nostettava julkiseen keskusteluun ja poliittiseen tietoisuuteen. Opinnäytetyö on yksi monista yrityksistä nostaa yksityisen tapahtumajärjestäjän ääni esille kaupungissa ja kaupunkisuunnittelun kontekstissa.

Kehittämistyön ydinkysymyksenä on alusta alkaen ollut se, että kuinka Kalasataman uuden asuinalueen muodostuminen vaikuttaa Flow Festivaliin, miten ja millä aikataululla. Voiko tapahtumajärjestämisen tai laajemmin kulttuuriteollisuuden rinnastaa elinkeinoksi tai paremminkin kyseenalaistaa sen, miksi näin ei olisi? Työssä käsitellään kulttuuritapahtumien ja kulttuurin merkitystä kaupungissa. Merkitys voi olla aluetaloudellinen, mutta myös imagollinen, sosiaalinen, kulttuurillinen tai kaupunkirakenteellinen. Tutkimuksessa ennakoitaan tulevaisuutta vuosi vuodelta vastaten kysymykseen miten muutokset vaikuttavat festivaalin tulevaisuuteen, suurimman uhkan ollessa festivaalin poismuutto Suvilahdesta tai jopa Helsingistä.

Kehittämistyö on erittäin ajankohtainen, ja tärkeä tehdä juuri tässä vaiheessa, kun suunnitelmiin saattaa olla vielä mahdollista puuttua. Tutkimukselle olisi ollut suuri tarve myös ilman kytköstä opinnäytetyöhön. Tutkimuksen toteuttaminen opinnäytetyönä varmistaa tutkimuksen loppuun saamisen ja säilymisen helposti luettavassa ja jaettavassa muodossa. Tutkimuksen tarve on kasvanut opinnäytetyöprosessin edetessä sen aikana tehtyjen havaintojen ja tulosten myötä. Maininnan arvoista on myös se, että tämän prosessin käynnissä ollessa saman aiheen tutkimusta tarjottiin tilaajalle kolmelta eri taholta.

Tutkimus tehdään Flow Festivalin tilauksesta ja sitä edustaen, mutta kyseessä on laajempi kuin vain yhtä festivaalia koskeva ilmiö. Helsingissä on pula tapahtumapaikoista isoille yli 20 000 hengen tapahtumille eikä suurten tapahtumien ja konserttien pysymisestä Helsingissä ole näin ollen varmuutta.

4.2 Kehittämistyön lähestymistapa ja menetelmät

Kehittämistyön perustana toimii tarve tehdä pitkän tähtäimen strategista suunnittelua festivaalin tulevaisuudesta ja sen mukanaan tuomista uhkakuvista. Tulevaisuuden muutoksien vaikutuksista ei ole ollut kokonaisvaltaista tietoa. Tästä syystä, kehittämistyössä *ennakoidaan* tulevaisuutta ja rakennetaan *tulevaisuusskenaarioita*. Jotta ennakoitua ja tulevaisuusskenaarioita on voitu luoda, on työn tekijä tutkinut ja analysoinut aiheeseen liittyvät materiaalit, kuten kaavasunnitelmat ja niiden etenemisprosessit. Työssä ei tyydytä pelkkään tutkimiseen, vaan yritetään myös *tehdä* tulevaisuutta tai vähintään selvittää miten sitä voidaan tehdä. Löytyvää tietoa kootaan ja analysoidaan sekä luodaan tietoa, jota ei ole vielä olemassa. Tekijä on tutustunut tulevaisuustutkimukseen tieteenalana ja soveltanut sen menetelmiä ja lähestymistapoja työssä.

Tulevaisuustutkimus on nuori akateeminen tieteenala, jonka lähtökohdat ovat monitieteiset. Se ammentaa yhteiskuntatieteistä, taloustieteistä, humanistisista tieteistä, luonnontieteistä, teknisistä tieteistä ja ympäristötieteistä nykyhetkeä koskevaa tietoa, jonka avulla yritetään tähyttää tulevaisuuteen. Tieteenlajien välillä on toki eroja siinä, kuinka hyvin tietoa voidaan käyttää hyväkseen tulevaisuustutkimuksessa. Esimerkiksi luonnontieteissä ennustettavuus on korkeaa verrattuna yhteiskuntatieteisiin. (Kamppinen, Kuusi, Söderlund. 2002) Entisajan ennustajien, noitien ja oraakkeliennustamisen apuvälineet kuten kristallipallot ja opiaattiset kasvit ovat vaihtuneet tieteen faktoiksi, joiden joukosta ammattitaitoinen tulevaisuudentutkija kykenee löytämään validit tiedot tulevaisuuden ennakointiin ja skenaariotyöskentelyyn. Tulevaisuustutkimus on laaja tieteenala, jossa pyritään kuvaamaan, selittämään ja ymmärtämään laajoja yhteiskunnallisia muutos- ja kehitysprosesseja. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti. 2009)

Vaikka tulevaisuustutkimus on tieteenlajina nuori, ovat ihmiset ottaneet tulevaisuuteen vaikuttavat valinnat huomioon jo siitä lähtien, kun ajan huomattiin olevan lineaarinen käsite. (Kamppinen, Kuusi, Söderlund. 2002) Lineaarinen aikakäsitys yhdistää nykyisyyden menneisyyteen ja tulevaisuuteen. Deterministisen ajattelutavan mukaan tulevaisuus on ennalta määrätty ja siihen voi vaikuttaa yhtä vähän kuin menneisyyteensä. Tulevaisuustutkimuksen lähtökohta on aina ollut indeterministinen; tulevaisuuteen on mahdollista vaikuttaa omien valintojensa avulla. Tämän kehittämistyön lähtökohta on myös indeterministinen, sillä työn avulla yritetään muuttaa tulevaisuuden tapahtumia.

Tulevaisuudentutkimuksen peruskäsitteistöä ovat käsitteet *mahdolliset maailmat* ja *tulevaisuuspolut*. Mahdollisilla maailmoilla tarkoitetaan asiantiloja, jotka ovat mahdollisia saavuttaa tai sellaisia, jotka tapahtuvat joka tapauksessa. Mahdollinen maailma voi olla todennäköinen tai epätodennäköinen, positiivinen tai negatiivinen. Tulevaisuuspolku on tapahtumien sarja, jonka seurauksen mahdollinen maailma toteutuu. Esimerkiksi terveydenhoidon parissa mahdollinen maailma voi olla ei-haluttava terveydentila, joka toteutuu, jollei potilas muuta elintapojaan. Mahdollinen maailma voi olla tässä tapauksessa päinvastainen positiivinen maailma, jonka potilas voi saavuttaa vaikuttamalla itse tulevaisuuspolkuunsa valintojensa kautta. Tiettyyn maailmantilaan voidaan päästä eri reittejä pitkin. *Mahdollisten maailmojen polusto* on verkosto, jossa useat eri reitit ja polut johdattavat kohti useita erilaisia maailmantiloja. (Kamppinen, Kuusi, Söderlund. 2002)

Tulevaisuudentutkimuksen erityinen anti liittyy näiden mahdollisten maailmojen polustojen hahmottamiseen ja työstämiseen. Tulevaisuudentutkimuksessa on kehitetty useita erilaisia menetelmiä, joiden avulla polustoja jäljitetään. Näistä menetelmiä sovelletaan tässä opinnäytetyössä. Esimerkiksi ennakointi, skenaariotyöskentely ja *Delfoi-menetelmä* auttavat tulevaisuustutkijaa työstämään näitä merkittäviä polustoja. (Kamppinen, Kuusi, Söderlund. 2002)

4.2.1 Ennakointi

Opinnäytetyössä merkittävin sovellettava kehittämistyön lähestymistapa on ennakointi. Työssä ennakoidaan tulevia muutoksia hankitun tiedon perusteella ja luodaan ennakoitun tiedon perusteella erilaisia skenaarioita ja toivottavaan skenaarioon pääsemisen avuksi luodaan *strategia*. Tulevaisuuden ennakointi tulee erottaa käsitteestä *ennustaminen*, joka ei ole tieteellinen termi.

Ennakointiin kuuluvat tulevaisuuden luotaus ja tulevaisuuden suunnittelu. Sen juuret ovat tulevaisuuden tutkimuksessa ja sitä on kuvailtu myös tulevaisuuden tutkimuksen käytännön ilmentymäksi. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti. 2009) Tulevaisuuden ennakointia tarvitaan useilla eri elämänaloilla, niin henkilökohtaisessa elämässä kuin liike-elämässä. Jokainen meistä on tottunut ennakoimaan päivän tapahtumat aamulla laukua pakatessa ja jaottelemaan epätodennäiset päivän tapahtumat todennäköisistä.

Tulevaisuus sisältää aina mahdollisuuksia ja eri vaihtoehtoja, joihin ennakkoinnin avulla on mahdollisuus varautua. Tässä kehittämistyössä oli tehtävä ennakointia, sillä festivaalialueeseen kohdistuvista muutoksista ei ollut eksaktia tietoa. Aikaisemmassa vaiheessa muutosten aikataulusta ei ole annettu tarkkoja tietoja, sillä kaupunkisuunnittelu ja rakentuminen ovat monivaiheisia ja hitaita prosesseja, joiden etenemistä on vaikea ennustaa. Tässä työssä ennakointi tarkoittaa sitä, että yhdessä asiantuntijoiden kanssa ollaan paneuduttu suunnitelmiin ja yritetty erottaa epätodennäköiset muutokset todennäköisistä. Selkeitä vastauksia ei ole ollut valmiina, vaan tässä työssä vastaukset on ennakoitu avuksi festivaalin strategiseen suunnitteluun.

Ennakointi on myös soveltavaa tulevaisuudentutkimusta päätöksenteon tueksi. (Kuusi, Bergman, Salminen. 2013,19) Ennakoinnin avulla voidaan rakentaa pitkän linjan visioita ja strategisia suunnitelmia yrityksille tai organisaatioille. Sitä käytetään paljon liikelämässä tunnistamaan tulevaisuuden strategisia tutkimus- ja kehittämisalueita. Tämä liittyy usein yrityksen haluun menestyä markkinoilla vielä paremmin ja antaa vastauksia päätöksentekoon liittyvissä tilanteissa. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti. 2009)

4.2.2 Asiantuntijahaastattelut ja Delfoi-menetelmä

Ennakoinnin menetelmistä työhön valikoitui Delfoi-menetelmän osien soveltaminen. Delfoi-menetelmän mukaisesti työssä mahdollistettiin asiantuntijoiden näkemyksen hyödyntäminen. Menetelmässä käytetään yleisesti asiantuntijapaneelia ja se sisältää vähintään kaksi kyselykierrosta. (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti. 2009) Tässä kehittämissä työssä muodostettiin asiantuntijapaneeli, joka koostui aihealueiden asiantuntijoista ja asiantuntijoilta kerättiin tietoa kahdella erillisellä kierroksella, joista ensimmäinen tehtiin osittain sähköpostihaastatteluina ja toinen kierros ryhmähaastatteluna.

Delfoi-menetelmän mukaan asiantuntijapaneelin jäsenet toimivat ikään kuin oraakkeleina ennakoiden tulevaisuuden tapahtumia ja maailmoja. Asiantuntijoilta kerätään tietoa, jota käytetään apuna tulevaisuustutkimuksessa. Delfoi-menetelmän kolme keskeisintä piirrettä määritellään teoksessa Tulevaisuudentutkimus (Kamppinen, Kuusi, Söderlund. 2002) seuraavasti;

1. Tunnistamattomuus. Delfoi-asiantuntijapaneeliin valikoidaan useita asiantuntijoita, joilta kerätään tietoa sähköpostilla tai kyselyn avulla anonymisti ja niin, etteivät muut paneelin jäsenet näe niitä.

2. Monta kierrosta. Tutkimuksessa käydään monta kierrosta, jonka aikana asiantuntijoilla on myös mahdollisuus muuttaa vastauksiaan ja mielipiteitään. Kierrosten välissä tuloksia analysoidaan ja saadut tulokset esitetään asiantuntijoille ennen seuraavaa vastauskierrosta. Näin esimerkiksi lasketut mediaanit saattavat muuttaa asiantuntijan suhtautumista asiaan.
3. Palaute. Tällä tarkoitetaan nimenomaan vastauksen korjaamiseen annettua mahdollisuutta. Menetelmä on siis vuorovaikutteinen ja monivaiheinen. Palaute muodostuu ikään kuin kontrolloidusti.

Nämä keskeiset piirteet toteutuivat osittain myös tässä Delfoi-tutkimuksessa. Ensimmäisellä kierroksella asiantuntijat kontaktoitiin yksitellen, joten heille luotiin mielikuva siitä, että vastaukset pysyvät tunnistamattomina. Asiantuntijat vastasivat ensimmäisellä kierroksella oman näkemyksensä ja ammattitaitonsa mukaisesti, vastaanottajana ainoastaan työn tekijä. Toisen keskeisen piirteen mukaisesti kierroksia pidettiin kaksi ja tekijä analysoi tulokset ennen toisen kierroksen ryhmätapaamista. Ensimmäisellä kierroksella tekijä keräsi tiedon Flow Festivalin tulevaisuuteen vaikuttavista suunnitelmista ja kaavoista sekä muodosti näiden pohjalta alustavat tulokset. Nämä alustavat tulokset käsiteltiin ryhmätapaamisessa ja yhdessä muodostettiin tulevaisuusskenaario. Viimeinen piirre eli mahdollisuus palautteen antoon toteutui myös, sillä muutama osallistunut asiantuntija halusi tarkastaa työssä heitä koskevat kohdat. Eräs asiantuntija myös käytti tilaisuuden hyväkseen ja muutti selkeästi kirjoitettua sisältöä. Delfoi-menetelmän mukaisesti tekijä antoi siihen mahdollisuuden.

Alunperin Delfoi-tekniikan avulla on tavoiteltu nimenomaan yksimielisyyttä asiantuntijajoukon vastausten suhteen. Oletus oli, että laatu paranee, jos asiantuntijalle annetaan mahdollisuus muuttaa mielipidettään kesken kyselyn. Nämä piirteet ovat saaneet osakseen paljon kritiikkiä ja nykyään Delfoi-tekniikkaa sovelletaan hyvinkin paljon. Nykyään ei pyritä enää välttämättä yksimielisyyteen vaan tavoitellaan useita eroavia näkemyksiä tulevasta kehityksestä.

Kirjassa *Tulevaisuudentutkimus* (2002) Osmo Kuusi listaa asioita, joita Delfoi-tekniikkaa käyttävän tulevaisuudentutkijan tulee ottaa huomioon. Hän pitää äärimmäisen tärkeänä asiantuntijoiden valinnassa onnistumista. On tärkeämpää panostaa laatuun kuin määrään. Sopivana määränä argumentoivaan Delfoi-työskentelyyn voidaan pitää hänen mukaansa 15-50 asiantuntijaa. Asiantuntijoiden asiantuntemus ei välttämättä välity, jollei asiantuntija osaa argumentoida oikein. Kuusin mukaan paneelia on

hyvä käsitellä joukkona ihmisiä ja näkökulmia, jotka katalysoivat keskustelua. Hänen mukaansa kysymyksenasettelu on myös hyvin tärkeää onnistumisen kannalta.

Kehittämistyössä sovellettiin Delfoi-menetelmää niin, että tekijä panosti erityisesti asiantuntijoiden laatuun. Asiantuntijat valittiin huolella, ja he edustavat aihealueen merkittävimpiä asiantuntijoita ja myös festivaalin tulevaisuudesta päättävää tahoa. Delfoi-keskustelussa asioita ei käsitelty pinnallisesti vaan keskusteluissa menttiin suoraan ongelmakysymyksiin rohkealla tavalla. On poikkeuksellista, että kulttuurialan opinnäytetyössä on saatu haastateltaviksi näin runsas joukko Helsingin Kaupungin korkeita ja merkittäviä viranhaltijoita. Asiantuntijoiden panos opinnäytetyössä nousi todella merkittäväksi, sillä asiantuntijapaneelissa käytyjen keskusteluiden perusteella pystyttiin tekemään johtopäätöksiä, jotka vaikuttavat ratkaisevasti koko festivaalin tulevaisuuteen. Asiantuntijoilta saaduista vastauksista voitiin vetää suoraan kehittämistyön johtopäätökset.

4.2.3 Skenaariotyöskentely

Skenaarioiksi kutsutaan harvinaisen selkeiksi, merkittäviksi ja kirkkaiksi muodostuneita tulevaisuuspolkuja ja -maailmoja. Yleensä skenaariot jaetaan ei-toivottaviksi uhkaskenaarioiksi ja toiveskenaarioiksi. Skenaariot voidaan jakaa myös todennäköisyyden perusteella todennäköisiin tai epätodennäköisiin skenaarioihin. Skenaario voi olla myös katastrofaalinen ja pelkoa aiheuttava kuva tulevaisuudesta, johon tulee varautua erityisellä strategialla. Näitä skenaarioita kutsutaan uhkakuviksi, uhkaskenaarioiksi tai riskimaisemiksi. (Kamppinen, Kuusi, Söderlund. 2002)

Delfoi-menetelmää soveltaneen kaksikierroksisen paneelin jälkeen tekijällä oli hallussa arvokasta ja ajankohtaista tietoa, jonka perusteella muodostettiin vaihtoehtoiset tulevaisuusskenaariot. Yksi skenaarioista; ei-toivottu uhkaskenaario, muodostettiin yhdessä asiantuntijoiden kanssa paneelin toisella kierroksella. Muut skenaariot syntyivät paneelin jälkeen kehittämistyön tekijän toimesta.

Auktorit eli toimijat ovat olennainen osa mahdollisia maailmoja. Auktorit ovat niitä tahoja, jotka etenevät polustossa. Tyypillisesti auktorit ovat ihmisiä tai ihmisyhteisöjä, mutta myös luonnonilmiöt voivat toimia auktoireina. Tulevaisuudentutkimuksen kannalta on merkittävää selvittää kaikki auktorit, jotka osallistuvat tutkittavaan prosessiin. Erilaisten

auktoreiden toimintaa ohjaavat visio ja missio. Visiolla tarkoitetaan näkemystä siitä maailmasta, johon ollaan menossa tai pyritään ja missiolla vision suunnan määrittystä.

Nykyhetkeen kantautuu tulevaisuudesta *heikkoja signaaleja*. Lisäksi tulevaisuudentutkijat seuraavat nykyajan trendejä ja megatrendejä tulevaisuutta ennakoidessa.

Skenaarioiden luominen ja skenaariotyöskentely ovat modernia tulevaisuudentutkimusta. (Kuusi, Bergman, Salminen. 2013. Sivu 179) Skenaariot auttavat kuvittelemaan, mikä on mahdollista ja analysoimaan, mikä on todennäköistä. Skenaariotyöskentelyssä yrityksellä on aktiivinen rooli; tulevaisuuteen on mahdollisuus vaikuttaa omilla valinnoillaan. Kirjassa *Miten tutkimme tulevaisuuksia* (Kuusi, Bergman, Salminen. 2013. Sivu 182) luetellaan skenaariotyöskentelyn keskeisiksi piirteiksi muun muassa se, että skenaariotyöskentelyssä aikajänne ulottuu pidemmälle kuin normaalissa strategisessa suunnittelussa sekä se, että laaditut skenaariot ovat mahdollisia, mutta eivät välttämättä todennäköisiä. Lisäksi keskeisiä piirteitä ovat tulevaisuuden epävarmuuden käsitteleminen ja se, että skenaariotyöskentely tuottaa useita eri vaihtoehtoja, joiden vaikutuksia yrityksen liiketoimintaan ja strategiaan arvioidaan. Skenaariotyöskentelyn avulla luodaan yritykselle työvälineeksi useita eri skenaarioita.

Skenaarioita voidaan periaatteessa luoda niin monta, kuin halutaan. Yleensä määrä rajataan kuitenkin muutamiiin, jotka edustavat selkeitä eroavaisuuksia. Skenaarioita voidaan luokitella sen mukaan, miten todennäköisiä ne ovat. Skenaariot voivat olla esimerkiksi todennäköisimmät tapahtumat -skenaario ja epätodennäköisimmät tapahtumat -skenaario. Tässä toimintamallissa suositetaan luomaan parillinen määrä skenaarioita eli esimerkiksi kaksi tai neljä, jottei synny helppoa keskiarvo-skenaariota, johon on valittu molemmista ääripäistä osa muuttujista. (Kuusi, Bergman, Salminen. 2013. Sivut 182-187) *Miten tutkimme tulevaisuuksia* -kirjassa kerrotaan, että yrityksillä on periaatteessa kuusi erilaista tapaa käyttää synnytettyjä skenaarioita strategiatyössä. Ensimmäisen tavan mukaan *ennustaja* valitsee todennäköisimmän vaihtoehdon, toisen vaihtoehdon mukaan *riskinnottaja* valitsee oman tuloksen kannalta parhaimman vaihtoehdon, kolmannen tavan mukaan *riskinkarttaja* laatii strategian, jolla pärjää kaikissa skenaarioissa, neljännen mukaan *realisti* kehittää joustovaraa valitsematta jääneiden vaihtoehtojen varalta, viidennen tavan mukaan *tulevaisuuden tekijä* vaikuttaa omilla toimillaan niin, että haluttu skenaario toteutuu ja kuudennen tavan mukaan *teuras* vain odottaa ja toivoo.

4.3 Kehittämistyön aikataulut ja prosessi

Kehittämistyön tarve on muotoutunut vähitellen vuosien 2012-2014 aikana selkeäksi työn tekijälle ja tilaajalle. Alkusysäyksensä työ on saanut lukuisista kyselyistä festivaalin sidosryhmiltä koskien festivaalin tulevaisuuden näkymiä alueen suhteen. On ollut tiedossa, että Kalasataman suunnitelmat vaikuttavat festivaalin tulevaisuuteen, mutta kukaan ei ole vastannut tarkemmin kysymykseen ajankohdasta tai tarkemmista alueellisista vaikutuksista. Tietoa muutoksista on saatu yhden vuoden syklillä, mutta festivaalilla on ollut tarve useampivuotiseen pitkän tähtäimen suunnittelutyöhön.

Kehittämistyön lähestymistavaksi valikoitui tulevaisuuden ennakointi ja menetelmiksi skenaarioiden rakentaminen asiantuntijapaneelin avulla. Työssä sovelletaan näiden menetelmien keskeisiä piirteitä. Kehittämistyön prosessin ensimmäinen vaihe oli aiheen rajaaminen ja tiedon kerääminen. Relevanttia tietoa aluemuutoksista ei ole saatavilla, vaan tiedon kerääminen on ollut monivaiheinen ja aikaa vievä prosessi. Karttoja ja suunnitelmia on olemassa, mutta niiden paikkaansa pitävyys ja arvioitu toteutumisaikataulu on pitänyt selvittää. Ajankäytöllisesti kehittämistyön vaativin osio oli kaava-suunnitelmien ja karttojen kerääminen, tulkitseminen ja tutkiminen.

Kuva 4: Prosessikuvaus kehittämistyön etenemisestä

Kehittämistyössä sovelletaan Delfoi-menetelmän osioita ennakkoinnin apuna. Ensimmäinen Delfoi-menetelmän haastattelukierros on ollut samalla tiedonkeräyskierros, jonka aikana on kerätty tietoa muutosten aikatauluista ja kaavoitusprosesseista. Tekijä tutustui itse kaikkiin Flow Festivalin tulevaisuuteen vaikuttaviin kaavoitusmateriaaleihin.

Toisella Delfoi-menetelmän kierroksella käytiin ryhmähaastattelussa läpi aineistoa, jonka työn tekijä on saanut koottua, keskusteltiin havainnoista, toimenpide-ehdotuksista sekä ennakoitiin tulevia muutoksia. Kehittämistyö ei noudata selkeästi Delfoi-menetelmän määreitä, sillä asiantuntijoita on ollut mukana vain 5-7 kierroksilla ja asiantuntijoissa on myös vaihtuvuutta kierrosten välillä. Kuitenkin Delfoin oppien mukaan tekijä on panostanut asiantuntijoiden valintaan sekä kysymysten argumentointiin. Asiantuntijoiksi tekijä valitsi kyseisistä aihealueista vastaavia merkittävimpiä viranhaltijoita sekä alan asiantuntijoita. Merkittävässä tehtävässä toimivien päättäjien mukaan saaminen nosti kehittämistyön ammattimaiselle ja vaativalle tasolle. Kehittämistyön prosessin aikana luotiin poikkeuksellinen keskusteluyhteys tapahtumajärjestäjien ja kaupunkisuunnittelusta vastaavien viranhaltijoiden välille. Saadut tulokset nostettiin keskusteluun jo prosessivaiheessa paneeleissa ja asiantuntijakeskusteluissa. Ote työhön oli rohkea ja kyseenalaistava.

Ensimmäinen kyselykierros ajoittui helmikuulle 2015, ja toinen kierros suoritettiin ryhmähaastatteluna 6.3.2015. Lisäksi aineistoa on kerätty yksittäisten asiantuntijahaastatteluiden avulla.

Ensimmäiselle haastattelukierrokselle osallistuivat edustajat Kaapelitalo Oy:stä, Helsingin kaupungin Kiinteistövirastosta, Tilakeskuksesta, Kaupunginkansliasta sekä Kaupunkisuunnitteluvirastosta. Ensimmäinen haastattelukierros käytiin läpi keräämällä tietoa sähköpostilla sekä tapaamisissa, jotka järjestettiin Kaapelitalo Oy:n, Tilakeskuksen sekä Kiinteistöviraston kanssa.

Ensimmäisen kierroksen aikana tekijä toteutti myös muita asiantuntijahaastatteluita, kuten Helsingin Elävän Musiikin yhdistyksen Elmu ry:n hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kanssa. Lisäksi saatuja tietoja käsiteltiin päivittäin Flow Festival Oy:n johdon kanssa heiltä palautetta ja kommentteja keräten. Kaapelitalo Oy:n edustaja oli myös mukana seuraamassa ja kommentoimassa prosessia alusta loppuun saakka.

Ensimmäisen asiantuntijakierroksen aikana kerättyä tietoa käytiin läpi toisella kierroksella ryhmähaastattelussa 6.3.2015, johon osallistui Kalasatama-projektin johtohenkilöstöä Kaupunkisuunnitteluvirastosta sekä Kaupunginkansliasta. Kalasatamaa edustivat projektinjohtaja Hannu Asikainen, projekti-insinööri Anni Bäckman, projektipäällikkö Tuomas Hakala sekä liikenneinsinööri Johanna Iivonen. Helsingin Kaupungin Kiinteis-

tövirastoa edusti tarkastaja Merja Sorakari, Elinkeino-osaston Kaupungin kilpailukyvyyn kehittämisyksikköä edusti tuottaja Päivi Munther ja Kiinteistöyhtiö Kaapelitaloa toimitusjohtaja Petri Sirviö. Ensimmäisellä kierroksella kuultiin lisäksi Kalasataman arkkitehtejä Pia Kilpistä ja Salla Hoppua. Tilakeskuksesta haastateltiin vuokrauspäällikkö Risto Heikkistä, ja Flow Festivalia on edustanut toimitusjohtaja Suvi Kallio.

4.4 Kehittämistyön keskeiset käsitteet

Tässä kehittämistyössä puhutaan *tapahtumista* ja *festivaaleista*. Tapahtuma on käsitteenä laaja, se voi tarkoittaa pieniä yksityistilaisuuksia tai koko kaupungin seisauttavia isoja massatapahtumia. Tapahtumalla tarkoitetaan tässä kontekstissa kuitenkin *yleisötilaisuutta*, jossa noudatetaan kokoontumislakia. Tapahtumalla lähes aina on järjestäjä, ohjelma ja yleisö. (Kaupunkitutkimus TA 2012) Tapahtuma voi olla esimerkiksi kulttuuriin, urheiluun, liike-elämään tai vaikkapa tieteeseen keskittyvä tilaisuus, joka voi olla ainutlaatuinen tai toistuva, kestoltaan muutamasta minuutista useaan päivään. Tässä tutkimuksessa käsitellään paljon *tapahtumien merkitystä* ihmisille, ympäristölle ja taloudelle sekä tuodaan esille millaista on tuottaa tapahtumia ja olla siten *tapahtumajärjestäjä*. Festivaalilla tarkoitetaan tietyn taidealan tai teeman ympärille rakentunutta tapahtumien sarjaa, joka kestää useamman päivän ja on luonteeltaan toistuva. Festivaalin koko voi olla massiivinen tai hyvinkin pieni. (Silvanto, 2007)

Lisäksi tutkimuksessa rinnastetaan tapahtumia kaupunkiin ja puhutaan *tapahtumakaupungista*. Tapahtumakaupunki on käsite, jolla tarkoitetaan kaupunkia, jossa on useita tapahtumia ja joka on tunnettu tapahtumasisällöistään. Käsitteellä *kaupunkikulttuuri* tarkoitetaan kaupungissa tapahtuvia ilmiöitä sekä kulttuuria aina ruohonjuuritasolta korkeakulttuuriin.

Kaupunkisuunnittelu on poliittisen päätöksenteon alla tehtävää kaupungin maankäytön ja rakentamisen suunnittelua.

4.5 Kaupunkisuunnittelu ja poliittinen päätöksenteko

Helsingin kaupunkia, niin kuin muitakin kaupunkeja, suunnittelee kaupunkisuunnitteluvirasto. Kaupunkisuunnitteluvirasto vastaa kaavoituksesta ja liikenteensuunnittelusta ja vaikuttaa hyvin paljon siihen, millainen tulevaisuuden kaupunki tulee olemaan. Myös

Flow Festivalin tulevaisuus on osittain Kaupunkisuunnitteluviraston käsissä, sillä he vastaavat festivaalialueen kaavoituksesta uuteen käyttöön. Kaupunkisuunnitteluviraston toimintaa ohjaa ja valvoo kuitenkin kaupunkisuunnittelulautakunta eli päätökset tehdään poliittisesti. Lautakunta hyväksyy viraston laatimat suunnitelmat ja päättää, mitkä niistä lähetetään edelleen kaupunginhallitukselle päätettäväksi. Lautakunnan toiminta on julkista ja kaikki asiakirjat ja päätökset ovat nähtävillä. Kaupunkisuunnittelulautakunnalla on oikeus tehdä päätöksiä vain vähäisistä asemakaavamuutoksista, merkittävimmistä kaavoitusmuutoksista lautakunta tekee esityksen kaupunginhallitukselle. Kaupunkisuunnittelu kuuluu kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimea johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan. ([www. Hel.fi/ksv](http://www.Hel.fi/ksv))

Uuden kokonaisen kaupunginosan valmistuminen kestää kokonaisuudessaan useita vuosikymmeniä. Pitkäjänteistä suunnittelua ohjaa valtuustokausittain laadittava ohjelma, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyy. Vuonna 2012 valmistunut ohjelma on nimeltään *Kotikaupunkina Helsinki*. Kokonaisen kaupunginosan suunnittelussa on kuitenkin kyse muustakin kuin pelkästä kaavoituksesta, joten prosessiin liittyvät useat eri kaupungin hallintokunnat. Työtä ohjaa ja koordinoi Helsingin kaupungin Talous- ja suunnittelukeskus, kaavoituksesta vastaa Kaupunkisuunnitteluvirasto, tilanhaltijoina ovat Kiinteistöviraston Tilakeskus ja/tai Tonttiosasto, teknisestä rakentamisesta vastaa Rakennusvirasto ja mukana on mahdollisesti useita eri yksityisiä rakennuttajia.

Uuteen kaupunginosaan liittyvät päätökset tehdään useassa eri vaiheessa. Asian vireille tulon jälkeen asiaa käsitellään lautakunnissa, jonka jälkeen asia etenee kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen asia eteen kaupunginvaltuustoon, jonka jälkeen seuraa mahdollinen täytäntöönpano. (uuttahelsinki.fi)

4.5.1 Kaavoitusprosessi

Jos haluaa vaikuttaa kaupunkisuunnittelun etenemiseen, se on tehtävä virallisen kaavan vaatimassa järjestyksessä. Myös tutkiakseen kaavoja ja kaavaproessin etenemistä, täytyy kaavoituksen käsitteiden olla tuttuja. Työn tekijä tutustui kaavoitukseen ja sen prosesseihin, jotta pystyi keskustelemaan aiheesta asiantuntijoiden kanssa ja tulkitsemaan materiaaleja.

Kaavoitus on monivaiheinen prosessi, joka etenee kaavan esilletulosta aina täytäntöönpanoon asti. Eritasoisia kaavoja ovat yleiskaava, osayleiskaava ja asemakaava. Yleiskaava on yleispiirteinen suunnitelma, joka ohjaa koko kaupungin maankäyttöä ja

liikenteenjärjestämistä. Osayleiskaavalla tarkoitetaan suunnitelmaa, joka muuttaa tai täydentää jotain yleiskaavan osaa myöhemmässä vaiheessa. Asemakaava suunnitellaan vasta yleiskaavan jälkeen ja sitä noudattaen. Asemakaava määrittelee aluekohtaisesti ja tarkemmin mahdolliset rakentamisen ja muun toiminnot mahdollisuudet. Yleiskaava on toimii kaupunkisuunnittelun perustana sitä ohjaten ja se määrittellään joko sitovaksi tai ohjeelliseksi. Yleiskaava uusitaan noin kymmenen vuoden välein. Helsingin kaupungilla on tällä hetkellä meneillään uuden yleiskaavan suunnittelu.

Kaavoitusprosessissa on neljä vaihetta: aloitus, kaavaluonnos, kaavaehdotus ja hyväksyminen. Aloitusvaiheessa suunnitellaan kaavan eteneminen, vaikutukset, osallistumismahdollisuudet sekä tiedotus, ja tältä pohjalta luodaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Kun kaava etenee luonnosvaiheeseen, se esitellään alustavana suunnitelmana ja tuodaan myös julkiseksi. Tässä vaiheessa kaupunkilaiset voivat esittää mielipiteensä ja muutosehdotuksensa kaavaluonnoksesta. Nämä mahdolliset mielipiteet huomioonottaen laaditaan kaavaluonnoksen pohjalta kaavaehdotus. Kaavaehdotus on Kaupunkisuunnitteluviraston viimeistelty näkemys alueesta päätöksentekoa varten. Kaupunkisuunnitteluvirasto esittelee kaavaehdotuksen kaupunkisuunnittelulautakunnalle. Lautakunnan hyväksyessä ehdotus, se laitetaan jälleen esille kaupunkilaisille. Tässä vaiheessa kaupunkilaiset voivat jättää kaavaehdotuksesta muistutuksen. Esilläolon jälkeen ehdotus etenee kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuustolle. Mahdollisiin muistutuksiin pyydetään näkemys tai vastine kaupunkisuunnittelulautakunnalta. Jos kaupunginhallitus hyväksyy kaavan, ilmoitetaan siitä myös lehdissä Helsingin Sanomat, Metro ja Hufvudstadsbladet. Hyväksymispäätöksen jälkeen on vielä mahdollisuus valittaa päätöksestä. (Helsingin kaupunki 2014)

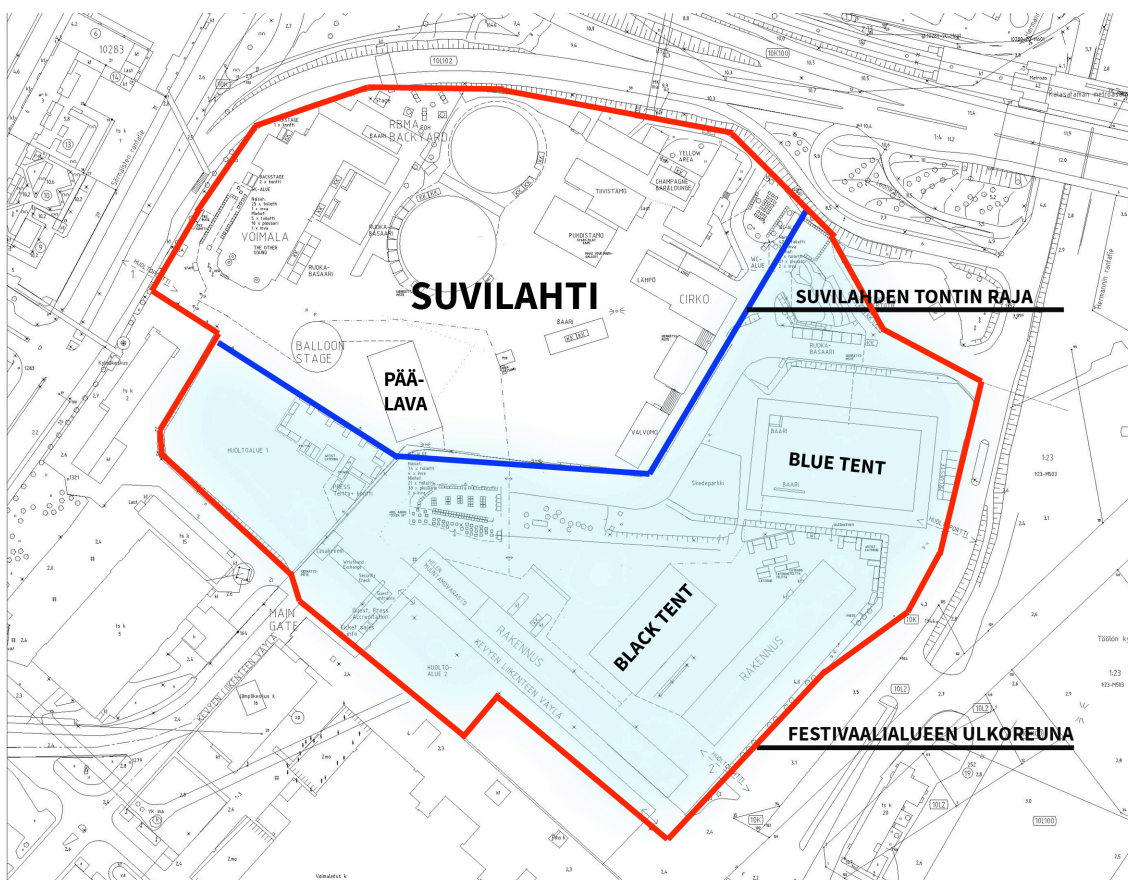
Aloitteen kaavan luomiseen voi tehdä kaupunki tai maanomistaja. Kaavamuutosta ryhtytään luomaan, mikäli kaupunki pitää sitä tarpeenmukaisena.

Kuva 5: kaavoitusprosessin eteneminen

4.6 Flow Festivalin tulevaisuuteen vaikuttavat aluesuunnitelmat

Luvussa 4.5. on avattuna uusien kaupunginosien syntymiseen vaadittavaa prosessia ja luvussa 4.5.1 kaavoitusprosessin etenemistä. Asiantuntijajaneelin avulla on kerätty tietoa Flow Festivalilla käytössä olevien alueiden tulevaisuuteen vaikuttavista kaavoista ja kaavasuosunnitelmista. Seuraavissa luvuissa näitä suunnitelmia avataan siltä osin, miten ne vaikuttavat Flow Festivalin tulevaisuuteen. Oheisessa kuvassa on kuvattuna Flow Festivalin alue ja sen rajautuminen. Vaaleansinisellä värillä on merkattuna mene-tettävät alueet, joiden kohtaloa asiantuntijajaneeleissa käsiteltiin.

Kuva 6: Flow Festival vuonna 2014. Punaisella värillä on merkattu festivaalin vuokraami-en alueiden ulkoreunat. Vaaleansinisellä on maalattu alueet, jotka ollaan menettämässä Kalasataman aluemuutosten myötä.

4.6.1 Suvilahden alueen kaavat ja suunnitelmat

Suvilahdella tarkoitetaan vanhaa kaasu- ja voimalaitosaluetta Helsingin Sörnäisissä. Alueet omistaa Helsingin kaupunki, niitä hallitsee Kiinteistöyhtiö Kaapelitalo Oy ja sen

ulkoalueet on kaavoitettu yleiskaavassa virkistyskäyttöön. Suvilahti rajautuu lännessä Sörnäisten rantatiehen, etelässä Helsingin Energian voimalaitosalueeseen sekä Parrukatuun, idässä myös Parrukatuun ja pohjoisessa Itäväylään. Suvilahden alue muodostaa noin 40 % Flow Festivalilla vuonna 2014 käytössä olleista maa-alueista. Suvilahden kuuluu 11 rakennusta, joista osa on restauroitu ja osa on alkuperäisessä kunnossa.

Kuva 7: Suvilahden alue ja sen rajautuminen

Suvilahden alueen suunnittelutyöt on aloitettu vuonna 1999, jolloin Kaupunkisuunnitteluvirasto tilasi ensimmäisen raportin Suvilahden alueen mahdollisuuksista. Raportti *Suvilahden mahdollisuudet* ilmestyi arkkitehtitoimisto Schulmanilta vuonna 1999. Tämän jälkeen asiassa aktivoitiin uudelleen vuonna 2007, kun kaupunginjohtaja asetti työryhmän tutkimaan Suvilahden alueen käyttömahdollisuuksia kulttuurikeskuksena. Työryhmä tilasi jälleen tutkimuksen arkkitehtitoimisto Schulmanilta ja julkaisi raportin tutkimukseen liittyen.

Museovirasto ja ympäristöministeriö ovat luokitelleet Suvilahden vanhan rakennuskannan valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi ja näin ollen kaikki rakennukset ovat suojeltuja. Jo vuonna 2002 asetetussa Helsingin yleiskaavassa määritellään, että Suvilahden aluetta tulee kehittää siten, että alueen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Vuonna 2007 voimaan tuli osayleiskaava, jonka mukaan Suvilahden alue on tarkoitettu virkistyskäyttöön sekä palveluille ja hallinnolle, rakennusten pysyessä edelleen suojeltuina. Alueella on voimassa lisäksi asemakaavat vuosilta 1956 ja 1988, joihin pitää hakea muutosta, mikäli alueelle halutaan rakentaa. Maaperän ja rakenteiden mahdolli-

nen myrkyllisyys on otettava huomioon kaikessa Suvilahtea koskevassa suunnittelussa. Työryhmä esitti Suvilahden alueiden käyttöä kulttuurikeskuksena, ja Suvilahti päätettiin siirtää Kiinteistöyhtiö Kaapelitalon hallintaan sekä aloittaa alueiden kunnostaminen. (Suvilahti-työryhmän raportti, Helsingin kaupunki 2007)

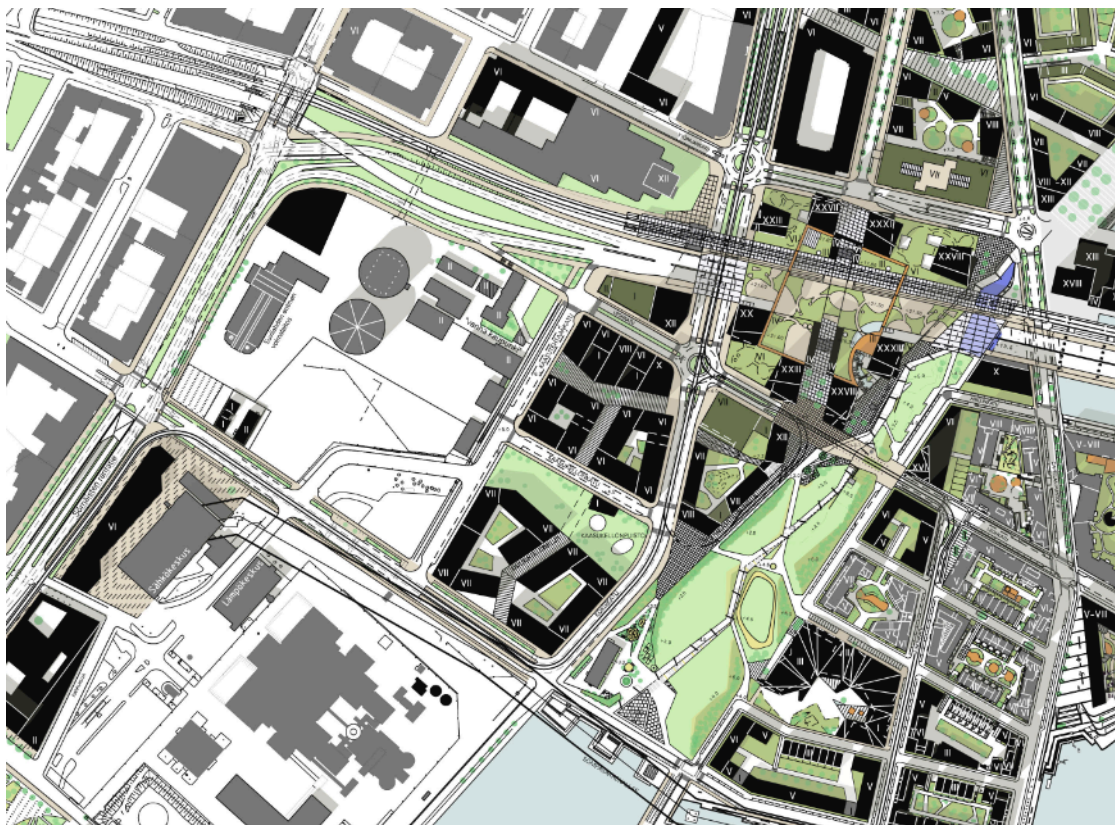
Tässä vaiheessa on huomioitavaa, että Flow Festival järjestettiin Suvilahdessa jo elokuussa 2007 eli ennen työryhmän perustamista. Flow Festivalin menestys Suvilahdessa siis on toiminut myös alkusysäyksenä alueiden muuttamiseen kulttuurikäyttöön.

Vuonna 2012 Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti hyväksyä Suvilahtea koskevan julkisten alueiden yleissuunnitelman, joka tukee voimassaolevaa osayleiskaavaa. Suunnitelma tukee alueen käyttöä tapahtumakäytössä. Asemakaavan uusiminen mainitaan suunnitelmassa, mutta se päätetään siirtää tulevaisuuteen. Yleissuunnitelman pääpiirteisiin kuuluu mahdollisen lisärakentamisen paikat. Tapahtumakentälle rakentaminen kielletään, joten se on tämän yleissuunnitelman mukaan varattu tapahtumakäyttöön.

Lisäksi yleissuunnitelmassa määritellään mahdolliset lisärakentamiselle varattavat paikat. Flow Festivalia koskee myös suunnitelmassa mainittu uuden alikulkutunnelin rakentaminen Suvilahdesta Tukutorille. Tämä mahdollistaisi Suvilahden ja Tukutorin alueiden yhdistämisen. (Helsingin kaupunki 2012) Alikulkutunnelin rakentaminen ei tosin kuulu Kaupunkisuunnitteluviraston mukaan suunnitelmiin ainakaan ennen vuotta 2020. (Bäckman, 2015) Asiantuntijajaneelin ryhmätapaamisessa 6.3.15. Kaupunkisuunnitteluviraston edustaja myös kertoi, että Suvilahden asemakaavoittaminen tulisi aloittaa.

4.6.2 Kalasataman kaavat

Kalasataman alueella on voimassa Sörnäistenniemen ja Hermanninrannan osayleiskaava, joka on tullut voimaan vuonna 2008. Valmisteilla olevia asemakaavoja ovat Sompasaari, Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteys, Hanasaaren alue, Koksikadun kolmio, Kaasukellonpuisto, Vilhonvuorenkadun jatke, Capellan puistotie ja Verkkosaaren asemakaavat. Seuraavissa luvuissa tarkastellaan tarkemmin kaavoja, jotka käsittävät Flow Festivalilla vuokralla olevia alueita.

Kuva 8: Kalasataman kaavoituksen lopullinen suunnitelma Suvilahtea koskevin osin 03/2015.

4.6.3 Kaasukellonpuiston ja Koksikadun kolmion kaavat

Vuonna 2011 Kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt kaavaluonnoksen, joka koskee Suvilahden ja Kalasataman väliin jäävää aluetta, jota kutsutaan suunnitelmissa nimellä Kaasukellonpuisto. Tämä kaavaluonnos toimii pohjana kaavaehdotukselle, mutta kaavaprosessi ei ole edennyt vuoden 2011 jälkeen.

Kuva 9: Havainnekuva vuoden 2011 kaavaluonnoksesta, Kaasukellonpuisto. Koksikadun kolmio kuva oikeassa reunassa.

Kaavasta vastaava arkkitehti kertoo asiantuntijajaneelin ensimmäisellä kierroksella, että Kaasukellonpuiston rakennustyöt aloitetaan vasta asemakaavan hyväksymisen jälkeen. Asemakaavat tullaan laatimaan korttelikohtaisesti. Kalasataman keskuksen rakennusprojektin vuoksi alueen lähetyvillä on käytössä kiertotie, jolle on siirrettyä koko Itäväylän liikenne. Arkkitehdin mukaan Kaasukellonpuistoa tullaan rakentamaan vasta, kun kiertotie ei enää ole käytössä. Näillä näkymin kiertotie on käytössä vuoteen 2017 asti, joten hän ennakoii Flow Festivalin saavan käyttää alueita vielä 3 seuraavaa vuotta 2015-2017. (Hoppu, 19.2.2015)

Kaasukellonpuiston suunnitelmat vievät Flow Festivalilla tällä hetkellä käytössä olevasta pinta-alasta noin 35%. Merkittävin muutos on se, että 5000 hengen Blue Tent -venue ei mahdu festivaalialueelle enää vuoden 2017 jälkeen. Tämä tulee vaikuttamaan festivaalin kokoon, kapasiteettiin ja toimintaan huomattavasti.

4.6.4 Vilhonvuorenkadun jatke -kaava

Vilhonvuorenkadun jatkamiseksi Sörnäisistä kohti Kalasataman aluetta tehty kaava on huomattavasti pidemmällä kaavoitusprosessissa. Se on edennyt jo kaavaehdotuksen lausuntovaiheeseen, joten kaavan odotetaan etevän valtuuston hyväksyntään vielä kevään 2015 aikana. (Arkkitehti Kilpinen 13.2.2015) Kaava tulee vaikuttamaan festivaalin pinta-alaan huomattavasti toimintojen kannalta, sillä festivaalin pääportti ja sisäänkäyntitoiminnot joudutaan sijoittamaan uudelleen. Festivaalialueen pinta-alasta häviää noin 17%. Kadulle on myös raideliikennevaraus. Kaava sisältää lisäksi kaksi rakennettavaa sähköjakelukeskusta, joiden rakentamisen odotetaan alkavan vuonna 2016. Vilhonvuorenkadun jatkeen rakentamistyöt alkavat jo syksyllä 2015 sen alle jäävän rakennuksen purkutyöllä.

Kaavoituksesta vastaavien arkkitehtien ja projektinjohdon mielestä Vilhonvuorenkadun jatke tulee olemaan ensimmäinen aluemuutos, joka vaikuttaa Flow Festivaliin konkreettisella tasolla. Kaavasta vastaava arkkitehti kertoi ensimmäisellä asiantuntijapaneelikerroksella, että purkutyömaa tulee vaikuttamaan tapahtuman poistumisväylien vähentämisen myötä tapahtuman kapasiteettiin jo vuonna 2015 ja vuodesta 2016 alkaen pinta-alan vähentämisen myötä. Toisella asiantuntijapaneelin kierroksella kuitenkin kerrottiin, että purkutyömaa aloitetaan vasta syksyllä 2015, näin ollen vuosi 2015 olisi turvattu poistumisväylien osalta.

Kuva 10: Havainnekuva Vilhonvuorenkadun jatke-kaavasta 03/2015.

Kuva 11: Ilmakuva Vilhonvuorenkadun jatke-kaavasta

4.6.5 Suvilahden sisäinen kehitys

Suvilahden valtavat kaksi kaasukelloa ovat tyhjiillään ja niiden tulevaisuus nousee esille aina tasaisin väliajoin. Kellot ovat Helsingin kaupungin Tilakeskuksen omistuksessa ja niiden käyttöä säätelee Kaupunginmuseo. Toinen kelloista on tiilikuorinen umpirakenus, jonka sisällä on kaasukellon koneisto ja vettä. Toinen, neliöiltään isompi, teräskello ei ole rakennus, vaan teräksinen koneisto. Teräskellon rakennetta on kunnostettu ja puhdistettu viime vuosina, mutta sen tulevaisuuden käyttötarkoitus on avoin. Tiilinen kaasukello tulee kunnostaa lähivuosina Helsingin kaupungin Rakennusvalvonnan sakon uhalli. Rakennusvalvonta on huolissaan rappeutuvasta rakenteesta, joten kunnostus tulisi saada käyntiin pian. Helsingin kaupunki on sitoutunut kunnostamaan tiilikellon, ja Kaupunginmuseon lausunnon mukaan kello tulisi saada alueelle ominaiseen kulttuurikäyttöön. Tiilikellosta on tehty hankesuunnitelma, ja kunnostus on tällä hetkellä alkanut kellon tyhjentämisellä vedestä. (Elmu-työryhmän raporttiluonnos, Hgin kaupunki 2014)

Helsingin kaupunki on suunnitellut tiilisen kaasukellon tarjoamista Helsingin Elävän Musiikin yhdistyksen Elmu ry:n käyttöön, korvaamaan purku-uhan alla olevaa Nosturi-

kiinteistön tiloja. Elmu ei kuitenkaan pidä Suvilahden kaasukelloa parhaana mahdollisena korvaavana tilana sen ollessa neliöltään liian pieni heidän toiveisiin ja alan kilpailutilanteeseen nähden. Kaupunki on myös tarjonnut Elmulle ja mukaan hankkeeseen liitetulle Nuorisoasiainkeskukselle mahdollisuutta laajentaa toimintaa tiilikellosta teräskelloon. Tähän kaupunki ei ole kuitenkaan investoimassa, vaan kunnostus tulisi tehdä markkinarahoitteisesti. (Elmu-työryhmän raporttiluonnos, Hgin kaupunki 2014)

Kaapelitalo Oy:n Petri Sirviön toiveissa olisi saada teräksinen kaasukello luonnolliseksi osaksi Suvilahtea avaamalla kellon sisäpuolen yleisölle ja tekemällä siitä puistoa muistuttavan avoimen ulkotilan. (Sirviö, 2015)

4.6.6 Hanasaaren voimalaitoksen tulevaisuus

Koko Kalasataman ja Suvilahden alueen muutoksiin tulee lähitulevaisuudessa vaikuttamaan vielä vuonna 2015 tehtävä päätös Hanasaaren voimalaitoksen kohtalosta. Jos kaupunginvaltuusto päättää rakentaa uuden bio-polttoainevoimalaitoksen Vuosaareen, saanee Hanasaaren voimalaitos purkutuomion. Mikäli Hanasaaren voimalaitos jatkaa toimintaansa bio-polttoaineeseen panostavana voimalaitoksena, vaatii sen kehitys myös uusia alueita käyttöönsä voimalaitoksen ympäristössä. Voimalaitoksen toiminnasta vastaa energiayhtiö Helen Oy, jonka tavoite on siirtyä kokonaan hiilineutraaliin energiantuotantoon vuoteen 2050 mennessä. Hiilineutraalin tulevaisuuden tavoitteen taustalla ovat EU:n, Suomen ja Helsingin päästövähennystavoitteet.

5 SAADUN TIEDON KOKOAMINEN JA ANALYYSI

5.1 Asiantuntijapaneelin analyysi

Asiantuntijahaastatteluiden avulla sekä kerättiin tietoa aluemuutoksista että analysoitiin muutosten vaikutuksia Flow Festivaliin ja muihin Suvilahden alueen tapahtumiin. Tietoa oli helppo saada valituilta asiantuntijoilta, ja kaikille Flow Festival oli entuudestaan tuttu tapahtuma. Kukaan ei kieltäytynyt osallistumasta paneeliin vaan päinvastoin paneeli

houkutteli loppujen lopuksi enemmän osallistujia, kuin tekijä oli pyytänyt mukaan. Tämä saattaa kertoa siitä, että aihe on ollut esillä myös kaupungin sisäisissä keskusteluissa ja koetaan ajankohtaiseksi. Ensimmäisen Delfoi-menetelmää noudattaneen haastattelukierroksen tuloksia käsiteltiin jo kappaleessa 4.6. ja saadut tulokset toimivat pohjana asiantuntijapaneelin toiselle kierroksella. Tässä vaiheessa kehittämistyön prosessia tekijälle sekä tilaajalle oli selvinnyt aluemuutokset, jotka ensimmäisinä tulevat vaikuttamaan festivaalin lähivuosien järjestelyihin.

Varsinkin toisella Delfoi-menetelmää soveltavalla haastattelukierroksella tapahtumien merkitys kaupunkisuunnittelussa koettiin kuitenkin vähäiseksi. Asiantuntijapaneelin toisella kierroksella käytettiin toistuvasti fraasia ”vain kolme päivää vuodessa” osoittamaan Flow Festivalin merkitys Helsingin kaupungille kaupunkisuunnittelun kontekstissa. Flow Festivalin kokoiset tapahtumat koetaan liian suuriksi kantakaupungin alueelle ja tapahtumien tilapäinen luonne ei edusta alueiden kustannustehokasta käyttöä. Tapahtumien ehdoilla ei voida suunnitella kaupunkia.

”Suuren alueen varaaminen tapahtuma-alueeksi näin keskeiseltä paikalta ei ole kaupungin kokonaisedun ja tavoitteiden mukaista. Suvilahden alue voi toimia tapahtuma-alueena, mutta tapahtumien tulee sopeutua kaupunkirakenteen muutokseen ja tapahtuma-alueen pienenemiseen.”

Projektinjohtaja Hannu Asikainen, KSV, 6.3.2015.

Paneelin jäsenet eivät pitäneet Flow Festivalin tulevaisuutta katastrofina, vaan tarjosivat ratkaisuksi festivaalin pienentämistä tai hajauttamista useisiin tapahtumapaikkoihin. Tilaajan mielestä hajauttaminen useisiin tapahtumapaikkoihin kuitenkin muuttaisi festivaalin rakenteen täysin ja tekisi mahdottomaksi nykyisen kaltaisen ohjelmistosuunnittelun rajaten isoimmat headliner- tason esiintyjät kokonaan pois.

Kalasataman aluekehitys ja erityisesti voimalaitoksen tulevaisuuden ratkaisut ovat kaupungille valtavan suuria investointeja, jotka tulee kattaa alueen tontteja myymällä tai vuokraamalla. Tilapäinen käyttö ei takaa suuria vuokra- tai myyntituloja maasta investointeja kattamaan.

”Voimalaitospäätös on ratkaiseva. Sen investoinnin vaikutus kaupungin talouteen on suuri. Mikäli Hanasaaren voimalaitok-

sen toiminta päättyy, alueelle on järkevä kaavoittaa asumista. Asuntorakentaminen alueella tukee myös kaupungin strategista tavoitetta kaupunkirakenteen tiivistämisestä. Asuntotuotannon lisääminen kasvattaa kaupungin maanmyynti- ja vuokratuloja, mikä osittain kompensoisi Helen Oy:n investointia uuteen Vuosaareen rakennettavaan C-voimalaitokseen kaupungin kokonaistalouden kannalta.”

Projektinjohtaja Hannu Asikainen, KSV, 6.3.2015

Kaupungin kassaan saatavat tulot alueen tonttien myynneistä ja vuokrista kattavat suuria investointeja. Se lisäksi eri virastojen toimintaa ohjaa tulostavoite. Kaupunkistrategian tavoite lisätä kaupungin tapahtumallisuutta koetaan joissain virastoissa ainoastaan sivutehtäväksi päätehtävän ohella.

”Kiinteistöviraston tulostavoitteissa on vuokrata maata, ja teemme vuokrasopimukset pääosin toistaiseksi voimassa oleviksi. Sen lisäksi meillä on sivutehtävä elävöittää kaupunkia. Käytän sitä korttia usein, jotta pystyn perustelemaan näitä lyhytaikaisia vuokrauksia. Meillä tulee olemaan sisäistä keskustelua siitä, että pidetäänkö 5000 m² kenttä (Flow’lla vuokralla oleva alue) tyhjillään koko vuoden vain kolmen päivän takia. Periaatteesta emme voi säästää alueita Flow’lle tai Tuskalle, jotka käyttävät niitä vain kerran vuodessa.”

Kiinteistöviraston tarkastaja Merja Sorakari 6.3.2015.

Kiinteistö Oy Kaapelitalon toimitusjohtaja Petri Sirviö vertasi Kaapelitalon toimintaa Kiinteistöviraston toimintaan, sillä molemmilla on sekä pitkäaikaisia vuokrauksia tuomassa tuloa kassaan ja lyhytaikaisia vuokrauksia nostamassa vuokraajan tai vuokratavan kohteen arvoa. Kaapelitalo on arvottanut omassa strategiassaan, että lyhytaikaiset vuokraukset tapahtumille kannattavat, sillä ne tuovat mukanaan erilaista ”valuuttaa” kuten fasadi-, markkinointi- tai hyvinvointiarvoa. Flow Festivalin arvoa ei kiisteta, mutta Kalasataman tilanteessa tuottojen arvo painaa valitettavasti enemmän.

”Ehdottomasti Flow’lla on paljon arvoa, sitä emme kiistä. Tällä alueella kuitenkin investoinnit ovat niin suuria, ettei arvoja voi verrata. Tällä alueella ei voi olla alueita tapahtuma- tai tilapäis-

käytössä. Se on fakta, että kaupunki kehittyy ja asuntoja tarvitaan. Se, että alue olisi muutaman päivän tai viikon vuodessa toiminnassa ja muuten tyhjillään, ei vain toimi.”

Projektinjohtaja Hannu Asikainen, KSV, 6.3.2015.

Kaupungin elävöittämisen tavoite tiedostetaan virastojen toiminnassa. Se koetaan kuitenkin enemmän sivutyönä ja työllistävänä vaikutuksena kuin lisäarvoa tuovana asiana. Kalasatamaan rakennetaan vuosina 2015-2017 Kalasataman puisto, joka tulee olemaan kooltaan yhtä iso kuin Suvilahden Kulttuurikeskus eli noin kolme hehtaaria. Asiantuntijapaneelissa nostetaan puiston mahdollinen liittäminen Suvilahden alueeseen tapahtumien yhteydessä. Asutuksen puolesta puisto ei välttämättä sovi tapahtumapais-toksi, sillä meluhaitat saattavat kasvaa suuriksi. Kuitenkin jatkossa Suvilahden tapahtumien sisäänkäynti tulee sijoittaa Kalasataman puolelle, joten puiston käyttöä tapahtumissa tulee harkita. Tapahtumat koetaan puistojen rakennuksesta vastaavassa Rakennusvirastossa ilmeisesti myös toimintaa haittaavaksi tekijäksi.

”Haluaisin nähdä, kun Rakennusvirastolle kerrotaan, että heidän rakentamansa miljoonapuiston läpi ohjataan 20 000 ihmistä tai siitä tehdään näin suuren massan tapahtuma-alue.”

Tarkastaja Merja Sorakari 6.3.2015.

Asiantuntijapaneelin jäsenet eivät näe Flow Festivalin tulevaisuutta Suvilahdessa mahdollisena asiana, mutta alueen pieneneminen ja asutuksen läheneminen on fakta. Asutuksen läheneminen saattaa vaikuttaa myös tapahtuman melulupiin, mutta Suvilah-tea lähimmät korttelit eivät tule olemaan asuinkäytössä juurikin tästä syystä. Kalasata-man puistoa ympäröivät talot kuitenkin halutaan kaavoittaa asuinkäyttöön. Kaupunki-suunnitteluvirasto myös mainitsee rakennusten toimivan meluesteinä Suvilahdesta kantautuvan melun leviämisen suhteen. Tämä siis tulee mahdollisesti toimimaan hyvä-nä neuvotteluvalltina tapahtumien melulupien suhteen Suvilahdessa. Alue muutosten edetessä Flow’n tulee hyväksyä muutokset ja olla valmiina myös uusiin ja luoviin ratkaisuihin. Tulevaisuudessa Flow voisi saada esimerkiksi pysäköintitilaa henkilökunnan autoille Kalasatamakeskuksen pysäköintihallista. Lisäksi ympäröiviä katualueita pystytään vuokraamaan tapahtumakäyttöön, jollei niissä ole raitioliikennettä, ja alueen kapasiteettia pystytään nostamaan sijoittamalla alueen evakuointireittejä uudelle aluetta eteläpuolelta rajaavalle Vilhonvuorenkadulle.

5.1.1 Vuosiennuste

Asiantuntijoiden ryhmätapaamisessa rakennettiin vuosiennuste aluemuutosten vaikutuksesta olemassa olevaa tietoa tulkiten ja ennakkoiden. Seuraavassa listassa asiantuntijapaneelissa syntynyt ennuste siitä, miten Kalasataman aluemuutokset vaikuttavat Flow Festivalin järjestelyihin vuosi vuodelta. Ennakoinnin termistöä käyttäen kyseessä voisi olla tulevaisuuspolusto, jossa kuvataan eri auktorien vaikutus tapahtumien kulkuun.

2015

- ei suurempia muutoksia yleisöalueessa.
- Muutokset kohdistuvat huolto- ja pysäköintialueisiin ja sitä kautta mahdollisesti alueen poistumisteiden kautta kapasiteettiin.
- Kaikki vuonna 2014 käytössä olleet henkilökunnan pysäköintialueet poistuvat käytöstä Kalasataman muutosten vuoksi.
- Vilhonvuorenkadun jatkeen rakennustyöt käynnistyvät vasta syksyllä 2015 eli Flow Festivalin jälkeen.
- Kiinteistövirastolta ja Tilakeskukselta vuokrattavat Blue Tent- ja Black Tent -alueet normaalisti käytössä yleisölle.
- Itäväylän kiertoreitti käyttöön toukokuussa 2015. Blue Tent -teltan sijoittaminen kiertoreitin läheisyyteen tulee arvioida liikenneturvallisuuden ehdoilla.

2016

- Vilhonvuorenkadun jatke -työmaa on käynnissä: kahden eri rakennuksen purku tietyömaan alta käynnissä.
- Vilhonvuorenkadun kaavaan kuuluvan sähköjakeluaseman rakentaminen käynnissä Flow Festivalin päälavan takaisella huoltoalueella, vaikuttaa olennaisesti päälavan toimintoihin, lokaatioon ja logistiikkaan.
- Pääportti ja porttitoiminnot mahdollisesti vielä vanhalla paikalla. Maaperän mahdollinen pilaantuneisuus vaikuttaa rakennustöiden aloituksen aikatauluun. Jos maaperästä löydetään pilaantumisia tai myrkyllisyyttä, rakennustyöt alkavat 2016.
- Kiinteistövirastolta ja Tilakeskukselta vuokrattavat Blue Tent- ja Black Tent -alueet normaalisti käytössä yleisölle.

2017

- Vilhonvuorenkadun jatke -tien rakennus käynnissä.

- Pääportti ja porttitoiminnot sijoitettava uudelleen Kalasataman puolelle: pääportti, paisunta-alue, polkupyöräparkki, taksi-asema ja bussi-asema.
- Kaupunkisuunnitteluvirasto suosittelee porttitoimintojen sijoittelua Kalasataman puolelle turvallisuussyistä.
- Blue Tent- ja Black Tent -alueet käytössä normaalisti. Black Tent mahtuu, mutta sijoitettava mahdollisesti uudelleen tietyömaan turvallisuuden vuoksi

2018

- Tähän vuoteen asti asiantuntijat eivät enää halua ennakoida tapahtumia.
- Kalasatamakeskus aukeaa, vaikuttaa merkittävästi alueen rakenteeseen.
- Kaasukellonpuiston toimitilahankkeet saattavat olla jo rakennusvaiheessa, tästä syystä Blue Tent -aluetta ei voida enää luvata Flow Festivalin käyttöön
- Black Tent -alue mahdollisesti lähes normaalissa käytössä vielä noin 10 vuotta.
- Pääportin sijainti epäselvä.
- Kaasukellonpuiston rakennus alkaa.

2020

- Flow Festival ei voi jatkaa vastaavan kokoisena tapahtumana Suvilahdessa.
- Uutta evakuointiväylää mahdollisesti Vilhonvuorenkadulle, jolla pystytäisiin turvaamaan kapasiteetin säilymistä.

2025

- Festivaalialue rajautuu etelässä Vilhonvuorenkatuun; Black Tent -aluetta ei enää vuokrata ollenkaan, siihen on rakennettu myös Fingridin omistama uusi sähkönjakeluasema.
- Festivaalin koko on pienentynyt 40% vuodesta 2014

5.2 Skenaariot

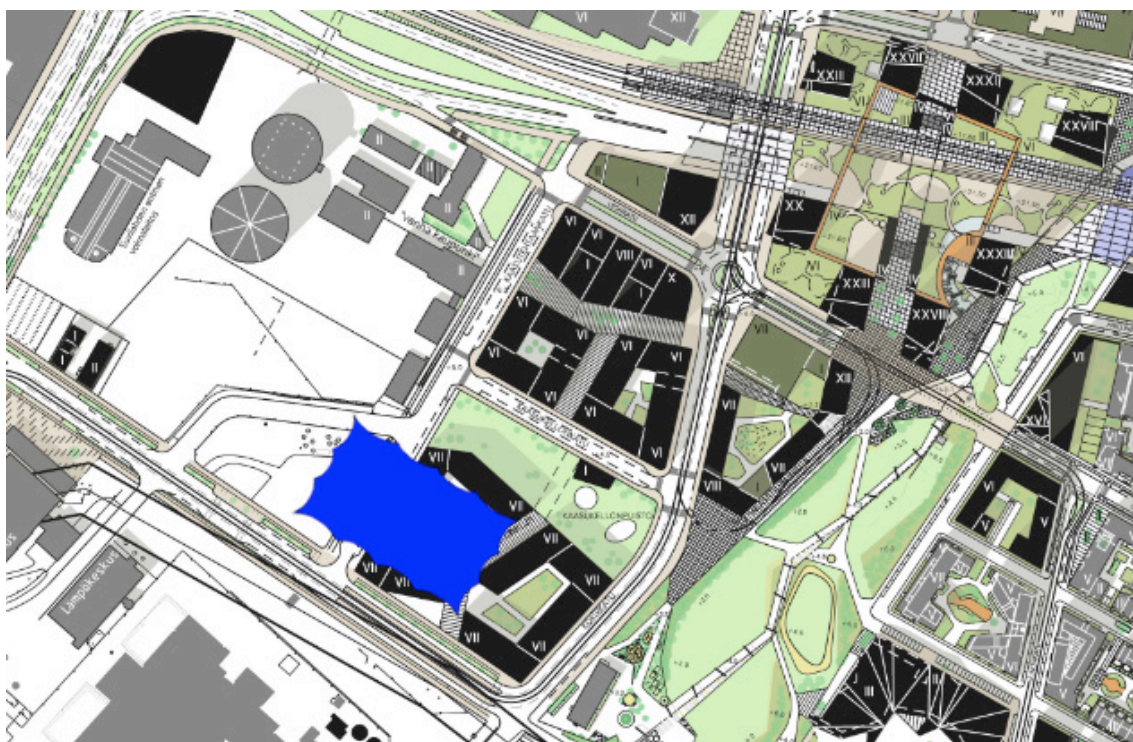
Saatujen tietojen pohjalta päädyttiin rakentamaan kolme erilaista skenaariota: toive-, uhka ja muutosskenaariot. Skenaarioiden rakennuksessa käytettiin apuna asiantuntijoilta kerättyä tietoa sekä heidän suorittamaansa ennakointia tapahtumien kulusta ja tulevaisuuden tavoitteista.

lahden alue on tutkitusti paras alue konserttien järjestämiseen verrattuna muihin Helsingin keskustan tapahtuma-alueisiin kuten Kaisaniemen tai Kyläsaaren kenttiin.

Uusille tapahtumakäyttöön kaavoitetuille alueille tulisi rakentaa tapahtumajärjestämistä tukevaa infraa, kuten sähköverkko, josta voisi ostaa uusiutuvaa energiaa.

Toiveskenaariossa myös molemmat kaasukellot saataisiin tapahtumakäyttöön. Tiilinen kaasukello toimisi tapahtuma aikana noin 1000 hengen venuena istumakatsomoinen, ja teräskello avoimena puistomaisena tilana, johon suunniteltaisiin erityisesti visuaalista sisältöä, kuten valotaidetta. Kaasukelloista saatavat lisäneliöt vaikuttavat kapasiteettiin positiivisesti. Festivaalin pääportti sijoitetaan Koksikadun läheisyyteen, ja alue mahdollistaa myös muut sisäänkäyntialueen toiminnot kuten pyöräparkin sijoittelun.

Festivaalin rakenne muuttuu toiveskenaariossa kuitenkin niin, että Blue Tent sijoitetaan entiselle Black Tent -alueelle, ja Black Tent sijoitetaan uudelleen alueen sisälle tai korvataan muulla tilalla.

Kuva 13: Blue Tent suuntaa-antavassa mittakaavassa sijoitettuna uudelleen

5.2.2 Uhkaskenaario

Uhkaskenaario noudattaa rakenteeltaan kohdassa 5.1. kerrottua vuosiennustetta.

Uhkaskenaarion mukaan Flow Festival voidaan järjestää nykyisessä koossaan enää seuraavat kolme vuotta eli vuoteen 2017 asti. Vuodesta 2018 alkaen käytössä olisi enää noin 60% nykyisestä pinta-alasta, joka laskee kapasiteetin 12 000 henkeen. Black Tent -alue olisi käytössä kuitenkin osittain vielä noin 10 vuotta vuoteen 2025 asti. Vuodesta 2025 alkaen festivaalilla käytössä enää 40 % nykyisestä pinta-alasta, ja kapasiteetti laskenut sen vuoksi noin 8000 henkeen. Tämä skenaario muuttaa festivaalin rakennetta kyseenalaistaen sen järjestämisen kannattavuuden. Uhkaskenaarion perimmäinen uhka on siis festivaalin poismuutto kokonaan Suvilahdesta tai sen loppuminen.

5.2.3 Muutos-skenaario

Muutosskenaariolla tarkoitetaan vaihtoehtoa, jossa festivaalin rakenne muuttuu olennaisesti, mutta koko säilyy uusien ratkaisujen myötä. Ajatus muutosskenaariosta syntyi asiantuntijapaneelin ryhmätapaamisessa 6.3.2015, kun Kaupunkisuunnitteluviraston edustaja ennakoி tulevaisuutta niin, että Flow Festival jatkaa, mutta ottaa käyttöönsä uusia tapahtumapaikkoja kaupungista. Festivaalin rakenne muuttuisi niin, että se sisältäisi ohjelmaa ympäri kaupungin useissa sisä- ja ulkotiloissa. Yksi festivaalin kannalta hyvin toivottava muutos on alikulkutunneli Tukutorin suuntaan Itäväylän ali. Tämä on ollut esillä Kaupunkisuunnitteluviraston suunnitelmissa, mutta sen toteutumista pidetään epätodennäköisenä. Jos tunnelin rakentaminen otetaan uudelleen käsittelyyn, tapahtuu se vasta 2020-luvulla. Helsingin Tukutorin alue mahdollistaa jopa 10 000 hengen tapahtuman järjestämisen ulkotiloissaan, joten sen yhdistäminen Suvilahden tapahtuma-alueeseen sallisi Flow Festivalin jatkumisen nykyisessä koossaan.

Muutosskenaarion mukaan Flow Festival voisi jatkaa osittain Suvilahdessa ja osittain muissa lokaatioissa. Muita mahdollisia lokaatioita ovat Tukutorin alue, mahdolliset voimalaitoksen alueelta vapautuvat alueet, Kalasataman alueen puistot tai kaupungin olemassa olevat klubit ja sisätilat. Festivaalin rakenteen hajauttamisen haasteita ovat muun muassa sen saamisen taloudellisesti kannattavaksi sekä se, että tämä rakenne sulkee pois isoimmat headliner-tason esiintyjät, sillä tapahtumapaikkojen matala kapasiteetti ei mahdollista isoja nimiä.

6 SAADUT TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kehittämistyön avulla saatiin paljon tietoa Flow Festivaliin kohdistuvista aluemuutoksista ja pystyttiin luomaan vuosiennuste sekä vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia. Ennen tämän työn tekemistä aiheella ei ollut asiantuntijaa eikä vuosiennustetta ollut olemassaakaan. Tämän työn avulla saatiin tietoa, joka tekee Flow Festivalista parhaan asiantuntijan tässä aiheessa. Työn avulla löydettiin myös ne muuttujat, joihin vaikuttamalla on mahdollista päästä kohti toivottua skenaariota. Työ on mielenkiintoinen ja hyödyllinen myös laajemmin kulttuurialalle ja tapahtumille, ja tutkimusta tehtiin rohkealla otteella nostaten asiat pöydälle ja käsitellen niitä aihealueesta vastaavien viranhaltijoiden kanssa poikkeuksellisella kokoonpanolla.

Kehittämistyössä syntyi kaksi merkittävää tulosta, joista toinen liittyy Flow Festivalin tulevaisuuteen ja toinen tapahtumien merkitykseen kaupunkisuunnittelussa. Ensimmäinen tulos on se, että Helsingin kaupunki antoi Flow Festivalille vain kolme vuotta aikaa järjestää festivaalia sen nykyisessä koossa eli vuoteen 2017 asti. Kolmen vuoden jälkeen festivaalin tulee varautua alueiden menetykseen ja muutoksiin. Aikaisemmin näin selkeää skenaariota tulevaisuuden aluemuutosten vaikutuksesta festivaalin jatkoon ei ole ollut. Tämä tulos yllätti kehittämistyön tilaajan, ja se tulee vaikuttamaan ratkaisevasti festivaalin tulevaisuuteen ja yrityksen toimintaan. Festivaali voi jatkua ainoastaan kolme seuraavaa vuotta samassa kokoluokassa, jonka jälkeen muutos on pakollinen. Yhtiöllä ei ole muuta vaihtoehtoa, kuin valmistautua radikaaleihin muutoksiin. Koskaan aikaisemmin tieto ei ole ollut näin selkeää. Tulokset aiheuttivat sen, että työn tilaaja teki päätöksen, että asia on vietävä eteenpäin poliittiseen päätöksentekoon ja nostettava julkiseksi. Tilaaja kehottaa Helsingin kaupunkia arvottamaan muutaman uuden toimitilarakennuksen vaikuttavuutta kaupunkirakenteeseen verrattuna Flow Festivalin ja muiden Suvilahden olemassa olevien ja sinne mahdollisesti muuttavien tapahtumien merkitystä kaupungille, sen kilpailukyvyille, vetovoimalle, imagolle, aluetaloudelle sekä asukkaiden hyvinvointiin. Rakennuslehti uutisoi 9.3.2015, että pääkaupunkiseudulla on ennätysmääräisesti yli miljoona neliötä tyhjää toimitilaa, joka vastaa 12,5 % koko toimitilakannasta. (Rakennuslehti 9.3.2015) Tilanne on tilaajan mielestä jopa kestämaton, ja asettaa Helsingin strategisen kasvun tapahtumakaupungiksi kyseenalaiseksi. Tämä tulos on tuotava julkiseksi ja asiaan on tartuttava vielä nyt, kun on mahdollisuus.

Toinen merkittävä kehittämistyössä syntynyt tulos on havainto siitä, että tapahtumia ei huomioida kovinkaan paljoa kaupunkisuunnittelussa. Kaupungin virastojen toimintaa ohjaavat useat yhteen sovellettavat tavoitteet, ja investoinneille on määrä saada katetta maanvuokrista tai myynnistä. Helsingin kaupungin tavoite lisätä kaupungin vetovoimai-

suutta tapahtumien avulla vaatii investointeja tapahtumiin ja tapahtuma-alueisiin sekä tapahtumastrategian jalkauttamista kaupungin toimintaan syvemmälle kuin vain työllistävän lisätyön ominaisuuteen. Tapahtumien toimintaedellytykset on turvattava ja tapahtumien vaikutukset on huomioitava kaikilla tasoilla.

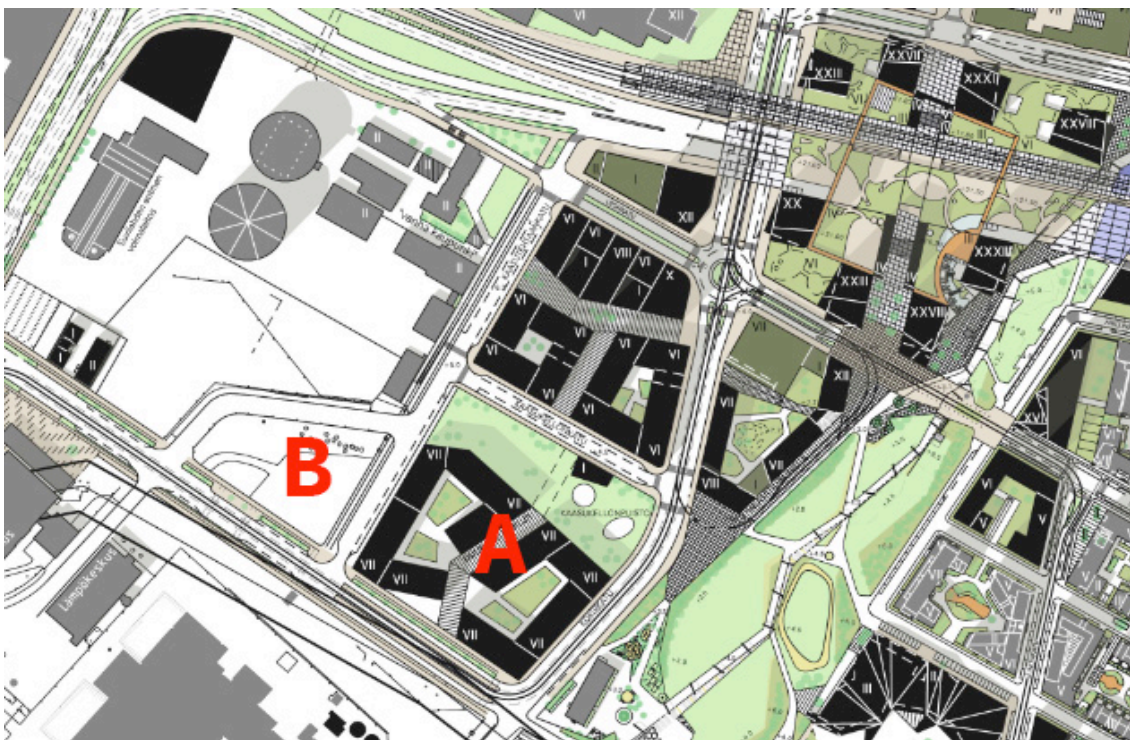
7 TOIMENPIDE-EHDOTUS

Skenaariotyöhön liittyy strategian rakentaminen toivottuun skenaarioon pääsemiseksi. Kehittämistyön tavoitteena on alusta alkaen ollut rakentaa toimenpide-ehdotus pohjautuen saatuun tietoon ja työn tuloksiin. Tässä kappaleessa rakennetaan ehdotus toimenpiteistä, joiden avulla tilaajan on helpompi lähteä viemään tavoitteitaan eteenpäin.

Toimenpide-ehdotuksen sisältö on vaatia Flow Festivalin ja muiden Suvilahden tapahtumien toimintaedellytysten turvaamista. Turvaamalla Flow Festivalin jatkon Helsingissä, auttaa kaupunki myös muita ilman tapahtumapaikkaa olevia massatapahtumia.

Keinoja toiminnan turvaamiseen ovat esimerkiksi:

- Muutos kaavamuutoksessa koskien Kaasukellonpuiston kaavaa eteläisen korttelin kohdalla koskien suunniteltuja toimitilarakennuksia. (kohta A kuvassa 14)
- Eteläisen Kaasukellon puiston länsipuolella olevalle alueelle suunnitellun Fingridin sähköaseman sijoittaminen uudelleen. (kohta B kuvassa 14)

Kuva 14: toimenpide-ehdotuksessa mainittavat keinot Flow'n tulevaisuuden turvaamiseen.

Saadut tulokset ja niiden pohjalta luotu toimenpide-ehdotus tulee viedä poliittisten päätöksentekijöiden tietouteen, ja mahdollisuus kaava-aloitteen tekemiseen tulee tutkia. Tekijä ehdottaa toimenpide-ehdotuksen ja työn tulosten esittelemistä Helsingin kaupungin kaavoituksesta ja kaupunkisuunnittelusta vastaavalle apulaiskaupunginjohtajalle sekä elinkeinojohtajalle. Toimenpide-ehdotuksen yhteydessä tulee asettaa kysymys siitä, kumpia on tärkeämpää Helsingin kaupungille; Flow ja muut festivaalit vai Kaasukellon puiston eteläisen korttelin uudet toimitilarakennukset.

Mahdollisen kaavamuutoksen etuja on lukuisia; tapahtumien monenkirjavat vaikutukset sekä uuden tapahtuma-alueen mukanaan tuomat uudet tapahtumat. Työn tekijä ehdotti mahdollista kaavamuutosta jo asiantuntijapaneelin toisella kierroksella, mutta ei saanut kannatusta ehdotukselleen. Idean vastustajat vetosivat kaupunkirakentamisen strategiaan tavoitteisiin sekä investointien kattamisen tarpeisiin.

"Ehdotit, että Flow'lle tehtäisiin oma asemakaava. Se on sellainen juttu, että joulukin tulee kerran vuodessa, mutta ei sillekään tehdä omaa asemakaavaa."

Projektipäällikkö Tuomas Hakala, KSV, 6.3.2015.

Toimitilarakennuksista saa vuokraa 365 päivää vuodessa, kun taas Flow Festival ja muut tapahtumat ovat tilapäisiä maavuokran maksajia, kaupungin kannalta pahimmas-
sa tapauksessa vain kolme päivää vuodessa. Ehdotus kaavamuutoksesta koettiin pa-
neelissa ehkä tilaajan omaa etua tavoittelevaksi ehdotukseksi eikä ehdotusta osattu
yhdistää laajempaan kontekstiin uuden tapahtuma-alueen synnystä. Tästä syystä onkin
tärkeää, että toimenpide-ehdotus tai jatkotoimet edustavat Flow Festivalin ohella myös
muita Suvilahden ja Helsingin tapahtumia ja tapahtumajärjestäjiä sekä kulttuurin merki-
tystä yleisesti kaupunkirakenteessa. Toimenpide-ehdotuksen taustajoukoiksi olisi suo-
tavaa saada kaikki tahot, joita aihe koskee.

Keskusteluyhteys kaupunkisuunnitteluviraston Kalasatama-hankkeen johtoon on nyt
avattu tapahtumajärjestäjien puolelta, mikä on edellytys tapahtumien toimintaedellytys-
ten huomioonottamiseen kaupunkisuunnittelussa. Tätä edellytystä toivottaisiin lisättä-
vän kaupungin johdon puolesta myös matkalla kohti vetovoimaista tapahtumakaupun-
kia.

Toimenpide-ehdotukseen sisältyy myös ehdotus tehdä Flow Festivalin tilanteesta julki-
nen niin kaupunkilaisten kuin viranhaltijoiden ja poliittisten päätöksentekijöiden keskuu-
dessa. Työn tilaaja onkin päättänyt viedä asiaa eteenpäin, ja alustavat suunnitelmat
”Suvilahti 2025” -hankkeesta on jo tehty. Flow Festival 2015 -tapahtuman yhteydessä
järjestettävän Flow Talks -puheohjelmakokonaisuuden kattoteemana tulee mahdolli-
sesti olemaan Suvilahden ja Kalasataman alueen muutokset, Flow Festivalin ja muiden
tapahtumien merkitys kaupungille sekä tässä kehittämistyössä syntyneet tulokset. Tä-
mä kehittämistyö on toiminut siis alkusysäyksenä ja perustuksena hankkeelle, jolla
pyritään turvaamaan Flow Festivalin ja muiden tapahtumien tulevaisuus. Aihe ja synty-
neet tulokset ovat keskustelua herättäviä, yllättäviä ja ajankohtaisia eikä niistä ole ai-
kaisemmin keskusteltu julkisesti yhteiskunnallisella tasolla. Tämän työn avulla Flow
Festivalilla on kädessään todisteet, asiantuntemus sekä tulokset, jotka puhuvat puoles-
taan.

8 POHDINTAA JA ARVIOINTIA

Kehittämistyön merkitys on kieltämättä suuri työn tilaajalle, mutta myös koko kulttuurialalle ja muille tapahtumille. Tämä työ olisi pitänyt tehdä joka tapauksessa, mutta sen tekeminen opinnäytetyönä varmisti projektin saamisen loppuun asti ja mahdollistaa sen jakamisen ja julkaisemisen tässä muodossa. Saadut tulokset ovat nyt selkeät ja perustellut. Työ kehittää tilaajan toimintaa aidosti ja vääjäämättä, koska sen avulla on muodostettu näkemys tilanteesta ja tulevaisuudesta. Tätä tietoa ei ollut olemassa aikaisemmin ja valmistautuminen radikaaliin muutokseen on aloitettava. Tämä työ toimii todisteena festivaalin ristiriitaisesta tilanteesta ja merkityksestä kaupungille.

Työn lopputuloksen kannalta on ollut erittäin suuri hyöty siitä, että työn tekijä toimii festivaalin aluesuunnittelusta ja –tuotannosta vastaavana tuotantopäällikkönä. Tietämys ja tuntemus alueista on ollut asiantuntevaa, ajankohtaista ja omiin kokemuksiin perustuvaa. Jos tutkimus olisi tehty ulkopuolisen tahon toimesta, olisi virhemarginaali ollut varmasti isompi eikä tulokset olisivat olleet niin yksityiskohtaisia. Lisäksi osa asiantuntijoista oli jo ennestään työn kautta tullut tutuksi Flow Festivalin tilanteeseen ja työn tekijän toimenkuvaan festivaalin tuotannossa. Tekijä on ollut hyvin omistautunut tutkimusaiheelle, joka saattaa näkyä työssä vaihtoehtoisten näkökulmien puutoksena. Tämä työ on kuitenkin tehty tapahtumajärjestäjän näkökulmasta ja työn tavoitteena on ollut turvata nimenomaan Flow Festivalin jatko Suvilahdessa. Työ toki edustaa myös muita tapahtumia ja kulttuurin merkitystä yhteiskunnassa yleisellä tasolla.

Lähestymistapa ja tutkimusmenetelmät alikoituvat työhön hyvin luonnollisesti ja tukivat prosessia alusta loppuun saakka. Tutkimusmenetelmänä Delfoi toimi kuitenkin vain prosessia tukien. Paneelissa oli loppujen lopuksi kyse kovista faktoista ja vakavasta tilanteesta, joten asiasisältö ohjasi paneelin kulkua. Tuloksia kootessa ennakkoinnin opit ja menetelmät olivat kuitenkin hyvin hyödyllisiä. Tekijä ei halunnut kehittämistyön olevan pelkästään pintaraapaisu aiheeseen, vaan täydellinen ja mahdollisimman tarkka selonteko kaikkien eri auktorien vaikutuksista tutkimuskohteeseen.

Työ ei välttämättä tarjoa ratkaisun avaimia tilanteeseen, mikäli toimenpidehdotuksessa esitetty kaavamuutos ei tule kyseeseen. Työ kuitenkin avaa keskustelun aiheesta ja toimii ponnahduslautana jatkohankkeille ja avoimelle keskustelulle. Tämän työn tekeminen toimii avauksena ja perustuksena ”Suvilahti 2025” -hankkeelle, jossa

Flow Festivalin ja muiden kulttuuritapahtumien merkitystä kaupungille tuodaan julkiseen keskusteluun.

Tilaaaja on ollut tyytyväinen kehittämistyöhön, mutta myös järkyttynyt siinä selvinneistä tuloksista. Työ osoittaa, ettei edes Helsingin suurimmilla festivaaleilla ole merkittävää sijaa kaupunkisuunnittelussa. Seuraava kehitysaskel voisi olla myös aluetaloudellisten vaikutusten tutkiminen ja selkeä data alueelle tapahtumien mukanaan tuomasta rahasta.

Työ osoitti tekijälleen myös sen, ettei musiikkitapahtumia aina oteta tosissaan elinkeinona ja jatkuvana liiketoiminnan muotona. Tapahtumia on perinteisesti tehty talkoovoimin, epäkaupallisesti ja yhdistyspohjaisesti, joten osakeyhtiönä toimiva tasokas festivaali saa ihmetystä osakseen.

”Se on tässä positiivista, että rakentaminen on hirveen hidasta. Te elätte vuoden kiertokulussa. Alatte suunnitella seuraavaa, kun pakkaatte edellisen. Siinä vaiheessa tietoa on aina enemmän.” KSV Projektipäällikkö Tuomas Hakala 6.3.2015.

Edellä mainittu kommentti on lannistava pitkäjänteistä suunnittelu- ja kehitystyötä sekä investointeja tekeväille kunnianhimoiselle tapahtumajärjestäjälle. Tapahtumat koetaan tilapäisiksi kertarykäyksiksi, vaikka kaupunki voisi edistää niiden tasoa tarjoamalla jatkuvuutta esimerkiksi lupien ja vuokrasopimusten muodossa. Tapahtumastrategian toteutumista voisi edistää vakiinnuttamalla ensin jo kaupungissa tapahtuvat kansainvälisesti menestyvät tapahtumat ja festivaalit, investoimalla näiden tapahtumien toimintaedellytyksiin, kuten alueisiin, infrastruktuuriin ja meluntorjuntaan ja vasta sen jälkeen kutsumalla uusia kansainvälisiä tapahtumatoimijoita kaupunkiin. Tapahtumakaupunki-brändiä voisi vahvistaa myös arvottamalla kaupungin imagolle tärkeimmät tapahtumat ja keskittämällä suurimmat toimenpiteet niiden avustamiseen. Tämä tosin sotii poliittisessa päätöksenteossa käytettävää demokratiaa vastaan, mutta kaupungin markkinointikeinona olisi suositeltavaa.

Kehittämistyö on jo mahdollisesti toiminut Flow Festivalin aseman vahvistajana, sillä työn tekoherkellä, ensimmäistä kertaa Flow Festivalin historiassa Helsingin Kaupungin Kiinteistövirasto valmistelee kolmevuotista maanvuokrasopimusta Flow Festivalille.

Juuri tällaisilla toimenpiteillä saadaan vahvistettua ja vakiinnutettua tapahtumien asemaa tapahtumakaupunki Helsingissä.

9 LÄHDELUETTELO

Kuvalähteet

Kuva 1: Jussi Hellsten

Kuva 2: www.hel.fi

Kuva 3: www.srv.fi

Kuva 4: Emilia Mikkola

Kuva 5: Emilia Mikkola

Kuva 6: Emilia Mikkola

Kuva 7: KSV

Kuva 8: KSV

Kuva 9: KSV

Kuva 10: KSV

Kuva 11: KSV

Kuva 12: Alkuperäinen kuva KSV, kuvanmuokkaus Emilia Mikkola

Kuva 13: Alkuperäinen kuva KSV, kuvanmuokkaus Emilia Mikkola

Kuva 14: Alkuperäinen kuva KSV, kuvanmuokkaus Emilia Mikkola

Chiddick, Jonathan 2013. Pelastetaan Flow-festivaali, stop Suvilahden rakennushankkeille!

Adressi luettavissa osoitteessa:

<https://www.change.org/p/pelastakaa-flow-festivaali-stop-suvilahden-rakennushankkeille> (luettu 14.5.2015)

Elmu-työryhmän raporttiluonnos 19.12.2014. Helsingin kaupunki

Flow Festivalin Facebook-sivu, postaus 14.8.2013.

Luettavissa osoitteessa:

www.facebook.com/flowfestival 14.8.2013

(luettu 14.5.2015)

Flow Festival kävijätutkimus 2014, Flow Festival Oy. julkaisematon.

Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste 2013-2050. Helsingin kaupunki, Tietokeskus 2012.

Luettavissa osoitteessa:

http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/12_10_16_Tilasto_31_Vuori.pdf

(luettu 14.5.2015)

Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivut.

www.hel.fi/ksv.

Helsingin kaupungin strategiaohjelma 2013-2016, liite 1: strategiaohjelman perustelu-
muistio 25.3.2013. Helsingin kaupunki.

Kaavoituskatsaus, julkinen tiedote, Kaupunkisuunnitteluvirasto, Helsingin kaupunki
2014.

Kaasukellonpuiston korttelit, asemakaavan muutos, osallistumis- ja arviointisuunnitel-
ma. Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto, 18.8.2011.

Kaasukellonpuiston kortteleiden asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus. Hel-
singin kaupunki, kaupunkisuunnittelulautakunta. Pöytäkirja 22.11.2011.

Kainulainen, Kimmo. 2007. Juureva festivaali ja vetovoimainen kaupunki, teoksessa
Festivaalien Helsinki. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsingin kaupungin Kulttuu-
riasiainkeskus.

Kalasatama. Asemakaavan muutoksen nro 11760 selostus. Helsingin kaupunki, ase-
makaavaosasto, 2008.

Kalasatama: kulttuuria ja elämää kantakaupungin kainalossa. Helsingin kaupunki,
2013.

Luettavissa osoitteessa:

http://www.uuttahelsinki.fi/sites/default/files/inline-attachments/2014-02/kalasatama_esite_fin.pdf

Kallio, Suvi. Flow Festival Powerpoint-esitys 25.4.2015. julkaisematon.

Kamppinen, Kuusi, Söderlund 2002. Tulevaisuudentutkimus: perusteet ja sovelluksia. Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Keskinarkaus, Sara 2013. Festivaalit joutuvat puristuksiin Suvilahdessa, Helsingin Sanomat 13.8.2013.

Luettavissa osoitteessa:

<http://www.hs.fi/kaupunki/a1376364772145>

(luettu 14.5.2015)

Kuntien väkiluvut suuruusjärjestyksessä, Väestorekisterikeskus 2015.

<http://vrk.fi/default.aspx?docid=8831&site=3&id=0>

(luettu 14.5.2015)

Kuusi, Bergman, Salminen 2013. Miten tutkimme tulevaisuuksia?. Tulevaisuuden tutkimuksen seura.

Mattila, Karoliina: Tapahtumakaupunki Pori- kaupunkibrändin kehittäminen Porissa, 2014. Pro Gradu-tutkimussuunnitelma. Tampereen yliopisto johtamiskorkeakoulu.

Luettavissa osoitteessa:

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/95649/GRADU-1402485412.pdf?sequence=1>

(luettu 14.5.2015)

Melutyöryhmän mietintö, Helsingin kaupunki 2013.

Luettavissa osoittees-

sa:http://www.hel.fi/static/public/hela/vipa11010VH1J_Kaupunginjohtaja-J/Suomi/Paatos/2014/Kanslia_2014-04-16_Kj_14_Pk/7CF8E475-3756-497E-AE6F-F8FF39759051/Liite.pdf

(luettu 14.5.2015)

Myötätuulessa/ Helsingin horisontti 2030. Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvi-

rasto. 2010.

Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2009. Kehittämistyön menetelmät: uudenlaista osaamista liiketoimintaan. WSOYpro.

Rakennuslehti 9.3.2015. Tyhjää toimitilaa ennätysmäärä ja lisää pukkaa.

Luettavissa osoitteessa:

<http://www.rakennuslehti.fi/2015/03/tyhjaa-toimitilaa-ennatysmaara-ja-lisaa-pukkaa/>

(luettu 14.5.2015)

Richads, Greg and Robert Palmer 2010. Eventful Cities; Cultural Management and Urban Revitalisation. Paperback.

Richards, Greg 2014. Eventfulness and the quality of life, NHTV Breda and Tilburg University, The Netherlands.

Silvanto, Satu (toim.). 2007. Festivaalien Helsinki. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsingin kaupungin Kulttuuriasiainkeskus.

Suomen suurin kaupunkirakentamisen hanke käynnistyy Helsingin Kalasatamassa.

Luettavissa osoitteessa: <http://www.redi.fi/suomen-suurin-kaupunkirakentamisen-hanke-kaynnistyy-helsingin-kalasatamassa/>

(luettu 14.5.2015)

Suvilahti-työryhmän raportti. Helsingin kaupunki 2007.

Luettavissa osoitteessa:

http://www.hel.fi/hel2/ajankohtaista/suvilahti/suvilahti_011107.pdf

(luettu 14.5.2015)

Suvilahden julkisten alueiden yleissuunnitelma, esityslista 17.1.2012. Kaupunkisuunnittelulautakunta, Helsingin kaupunki.

Luettavissa osoitteessa: www.hel.fi (luettu 14.5.2015)

Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan osayleiskaava, yleiskaavan selostus. Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvirasto 2008.

Tapahtumaklusteri ja tapahtumien vaikutukset Helsingissä. 2012. Kaupunkitutkimus TA

Luettavissa osoitteessa:

http://www.hel.fi/static/taske/ep/Tapahtumien_vaikuttavuus_Helsingissa.pdf

(luettu 14.5.2015)

Uutta Helsinkiä- sivusto, Helsingin kaupunginkanslia.

www.uuttahelsinki.fi

Haastattelut:

Hoppu, Salla. Arkkitehti. Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvirasto. Haastattelu: 19.2.2015.

Kilpinen, Pia. Arkkitehti. Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvirasto Haastattelu: 9.-12.2.2015.

Förström, Jyri. Puheenjohtaja. Helsingin elävän musiikin yhdistys Elmu Ry. Haastattelu: 17.2.2015

Kandelberg, Esa. Varapuheenjohtaja. Helsingin elävän musiikin yhdistys Elmu Ry Haastattelu: 17.2.2015

Ryhmähaastattelu 6.3.2015.

Asikainen, Hannu. Projektinjohtaja. Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

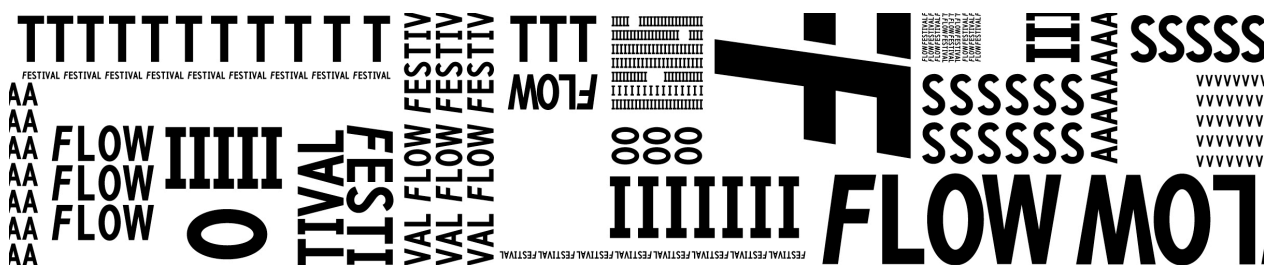
Bäckman, Anni. Projekti-insinööri. Helsingin Kaupunginkanslia

Hakala, Tuomas. Projektipäällikkö. Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

Iivonen, Johanna. Liikenneinsinööri. Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto.

Munther, Päivi. Tuottaja. Helsingin kaupungin kilpailukyvyyn kehittämisyksikkö, Elinkeino-osasto.

Sirviö, Petri. Toimitusjohtaja. Kiinteistö Oy Kaapelitalo.

LIITE 1: AGENDA

6.3.2015 Asiantuntijapaneeli

Kalasataman ja Suvilahden aluemuutosten vaikutus Flow Festivalin tulevaisuuteen

1. Tilanteen ja tutkimuksen taustoitus
2. Flow festivaalialue ja sen vaatimukset
3. Flow'n kansainvälisen kasvun strategia ja tulevaisuusnäkymät
4. Tähän mennessä saadut tiedot ja haastattelut
5. Kaavat ja suunnitelmat
 - Kaasukellon puisto
 - Vilhonvuorenkadun jatke
 - Voimalaitoksen tulevaisuus
6. Mahdollisuus kaavamuutokseen, aloitteen teko
7. Skenaarioiden rakennus
 - Koska aikaisintaan muutokset odotettavissa, koska viimeistään?
 - Jääminen Suvilahteen; mitä tarkoittaa?
8. Vuosiennuste: 2015, 2016, 2017, 2018, 2020, 2025.